

# NYÚL KÖZSÉG IDEGENFORGALMI ÉRTÉKEI



Készítette:  
**Szűcs Mihály**



# ÉRTÉKEINK CSOPORTOSÍTÁSA

A földrajzi fekvéséből fakadó előnyök

## 1. TERMÉSZETI (teremtett) ÉRTÉKEK

1.1 **Tájképi értékek** (látványvédelem)

1.2. **Geológiai értékek** (tengeri üledékrétegek, löszmélyutak, stb.)

1.3. **Éghajlati értékek** (mikroklimatikus környezetek pl. pinceklíma)

1.4. **Vízrajzi értékek** (szurdokvölgyek, stb.)

1.5. **Biológiai értékek** (védett növények, állatok, életközösségek)

## 2. TÁRSADALMI (létrehozott) ÉRTÉKEK

### 2.1. **Épített örökség**

2.1.1. **Népi építészeti emlékek** (régli nádas házak, partlakások, kemencék, stb)

2.1.2. **Egyházi építészeti emlékek** (templom, kápolna, keresztek)

### 2.2. **Kulturális értékek**

2.2.1. **Történelmi emlékek** (szobrok, történelmi emlékhelyek, stb.)

2.2.2. **Nyelvi örökség** (i-ző tájszólás)

2.2.3. **Irodalmi örökség** (itt élt írók, költők emlékei)

2.2.4. **Művészeti értékek** (festmények, szobrok, egyéb alkotások.)

### 2.3. **Gazdálkodással kapcsolatos örökség**

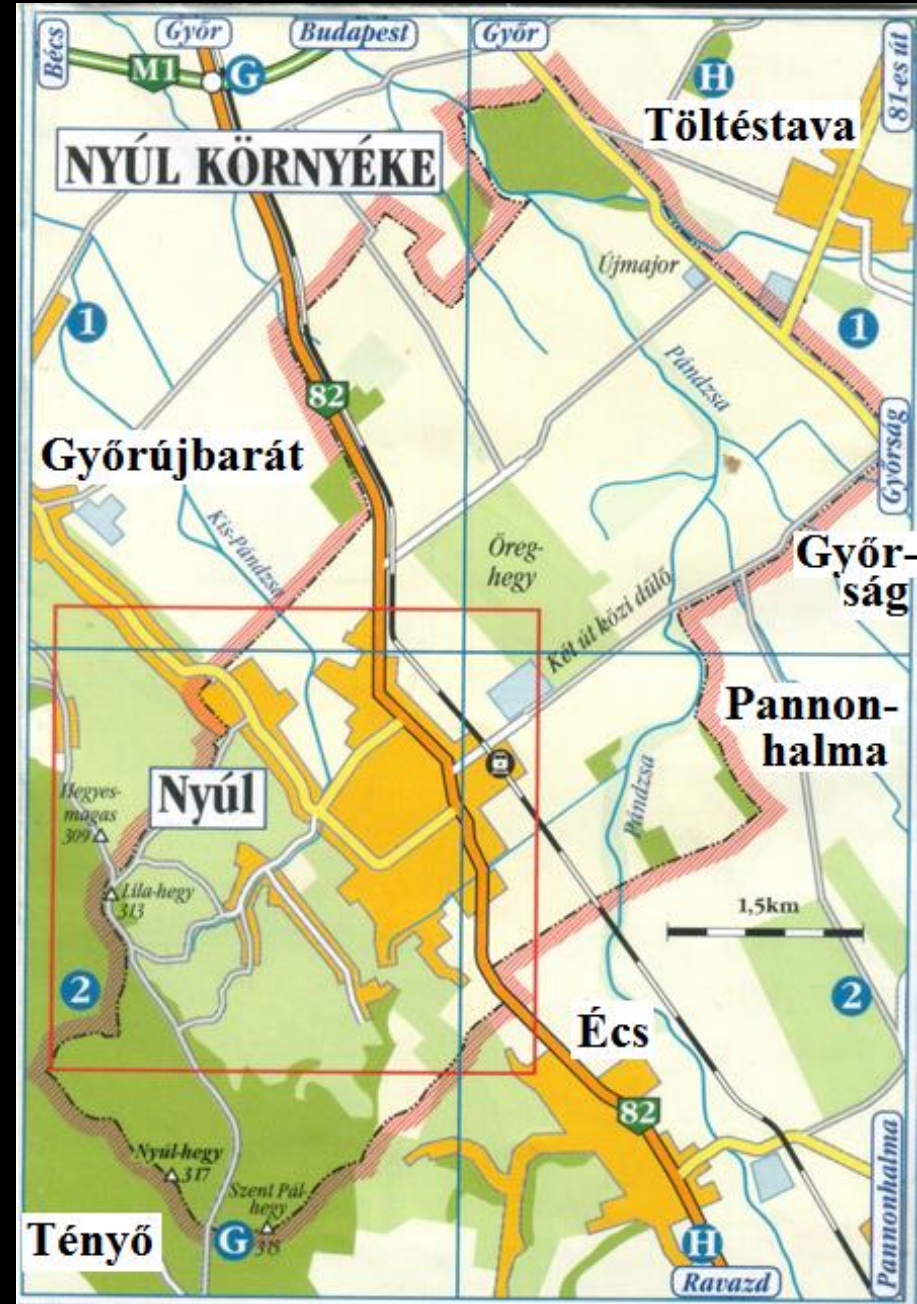
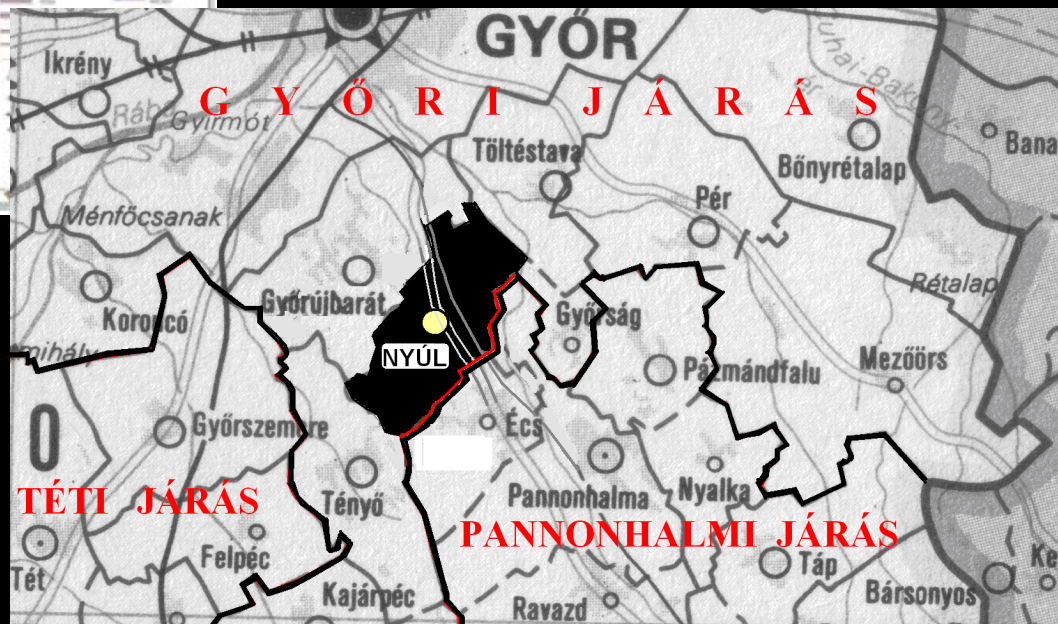
2.3.1. **A szőlészet-borászat emlékei** (faprések, présházak, pincék, stb.)

2.3.2. **A népelet emlékei** (használati tárgyak, eszközök)

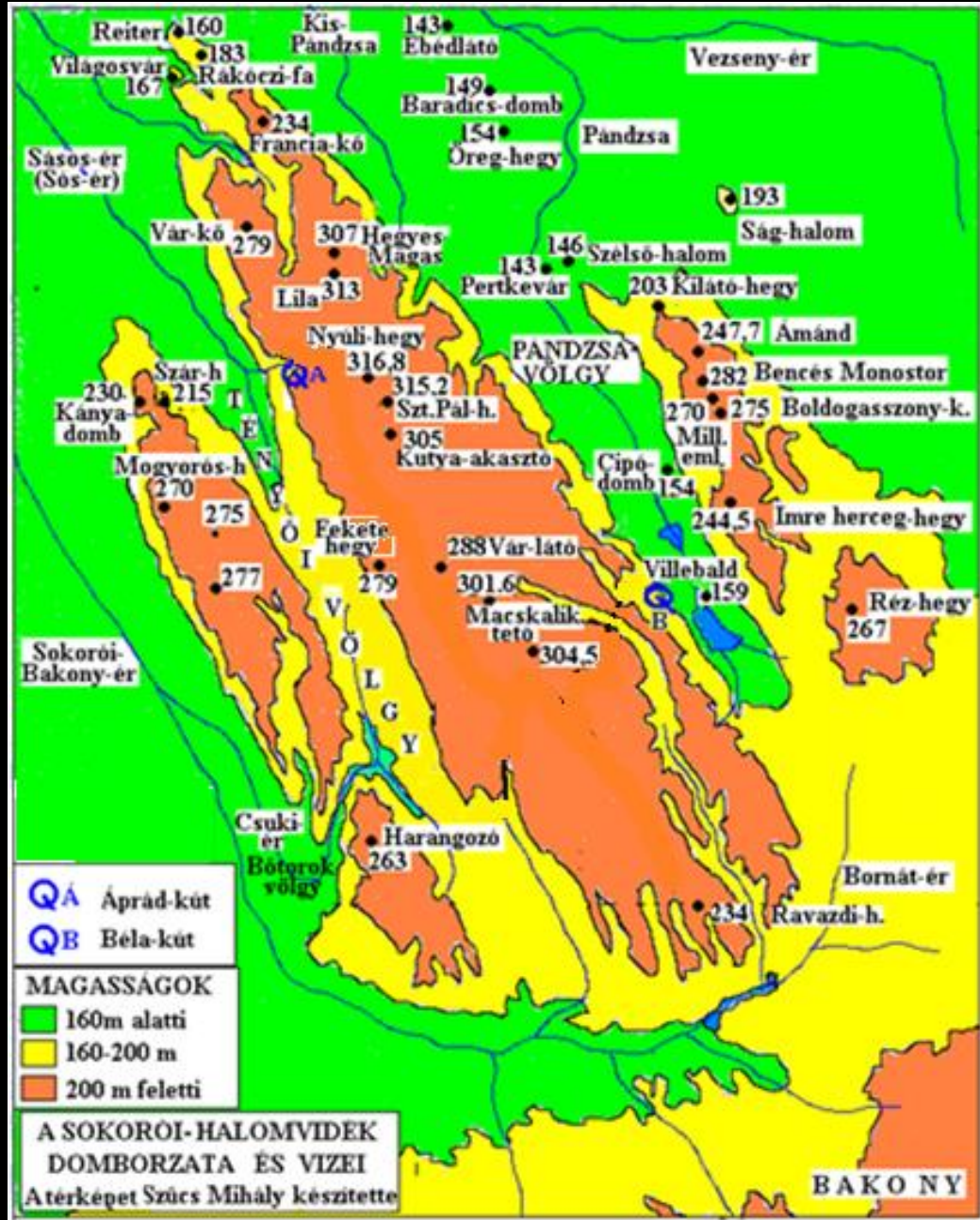
### 2.4. **A szabadidő eltöltésével és az egészség megőrzésével kapcsolatos örökség**

2.4.1. **Helyi túra utak** (kilátó, Kökörös-körút, Nyúli keresztút)

# NYÚL KÖZIGAZGATÁSI KÖRNYEZETE, FEKVÉSE, HATÁRAI



# NYÚL KÖZSÉG FELSZÍNE



# NYÚL KÖZSÉG DOMBORZATA ÉS VIZEI



0 1 km 2 km

Készítette: Szűcs Mihály  
2009. III. 22-én

Hegyes-Magas 309△

313△ Lila

316,8 Nyúli-hegy

315,2 Szent Pál-domb

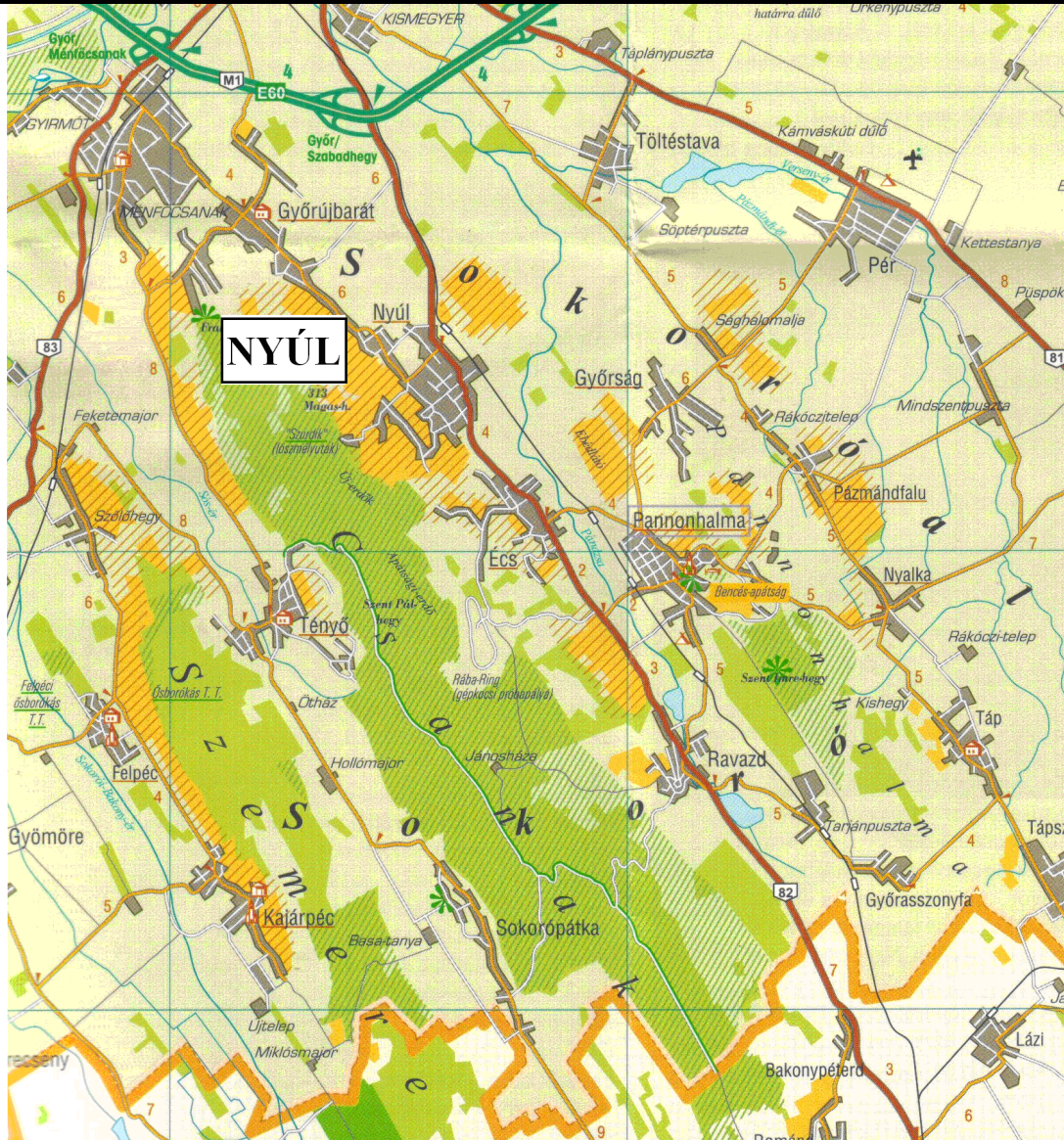
Pándzsa

Pándzsa

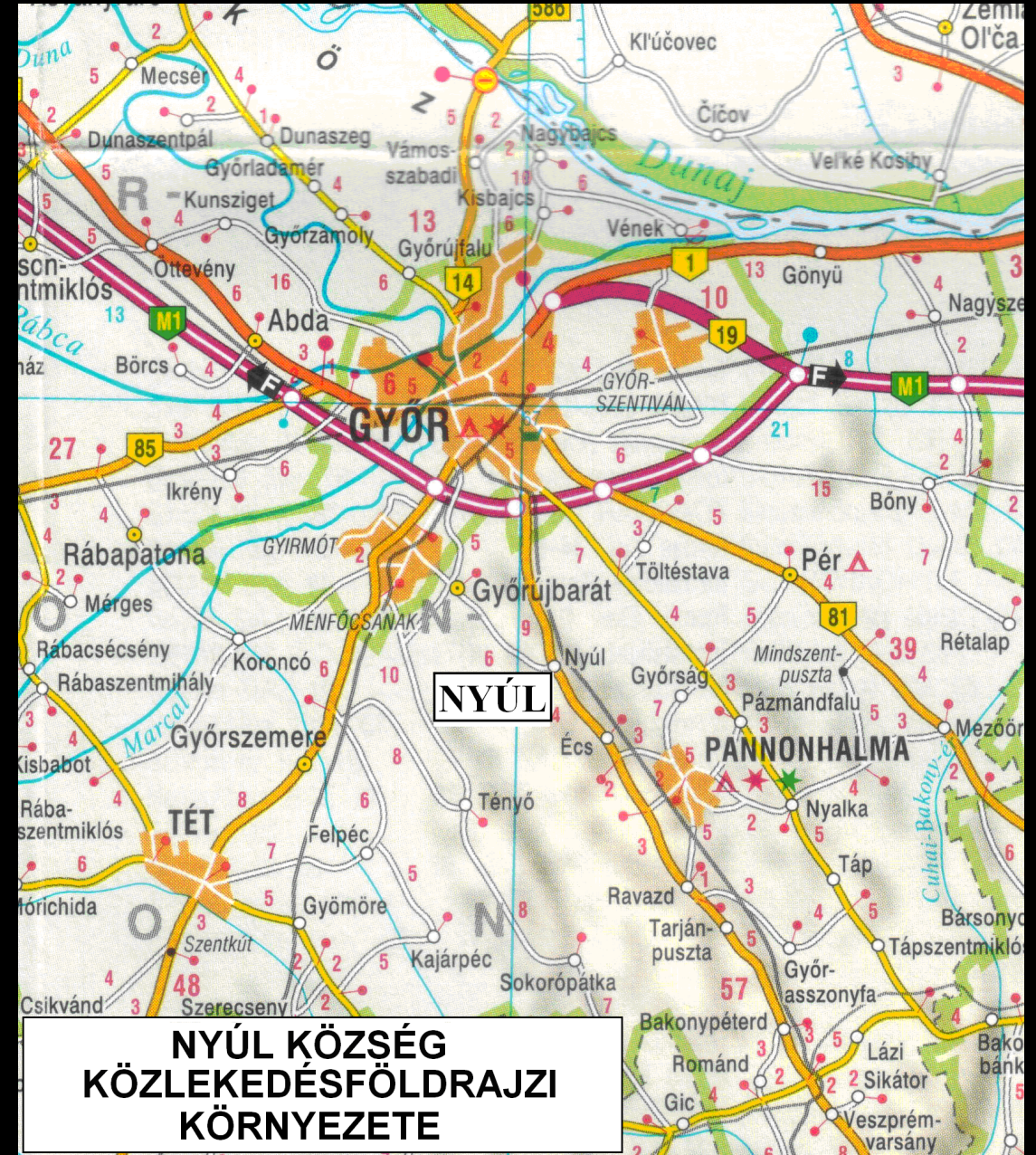
Pándzsa

- 1= Kápolnai-rét
  - 2= Ebédlátó
  - 3= Tüzes-telek
  - 4= Rókalik-szer
  - 5= Páskom
  - 6= Újmajor
  - 7= Markovszky-tag
  - 8= Baradics-domb
  - 9= Kút-lapos
  - 10= Pergyál
  - 11= Öreg-hegy
  - 12= Kis-hegy
  - 13= Kettős-földek
  - 14= Szélhossza
  - 15= Temető
  - 16= Szélmalom-domb
  - 17= Kertalja
  - 18= Potyond
  - 19= Major
  - 20= Ürmös
  - 21= Csíkgát
  - 22= Tófenék
  - 23= Tófarok
  - 24= Koldus-telek
  - 25= Forráskút-szer
  - 26= Kikeri-tó
  - 27= Mávás-ér
  - 28= Faluhely
  - 29= Malomhely
  - 30= Pap-rét
  - 31= Kávaskút-szer
  - 32= Leány-kút-völgy
  - 33= Rákos
- A= Bent**    **B= Berek**    **C= Cinege**  
**D= Cseh-hegy**    **E= Egese**    **F= Pojt**  
**G= Gerha**    **H= Héma**    **I= Incső**  
**K= Kőhányás**    **M= Madarász utca**  
**P= Pillis**    **R= Rigós**    **S= Szurdik**  
**T= Héma-tető**    **V= Vaskapu**    **Z= Zsidó-domb**
- NA= Nagynyúl**    **KI= Kisnyúl**    **KA= Káptalannyúl**  
**DT= Dózsa-telep**    **HT= Hunyadi-telep**    **RT= Rákóczi-telep**
- H E G Y**  
**F A L U**

# NYÚL KÖZSÉG DOMBORZATI ÉS KÖZLEKEDÉSFÖLDRAJZI KÖRNYEZETE



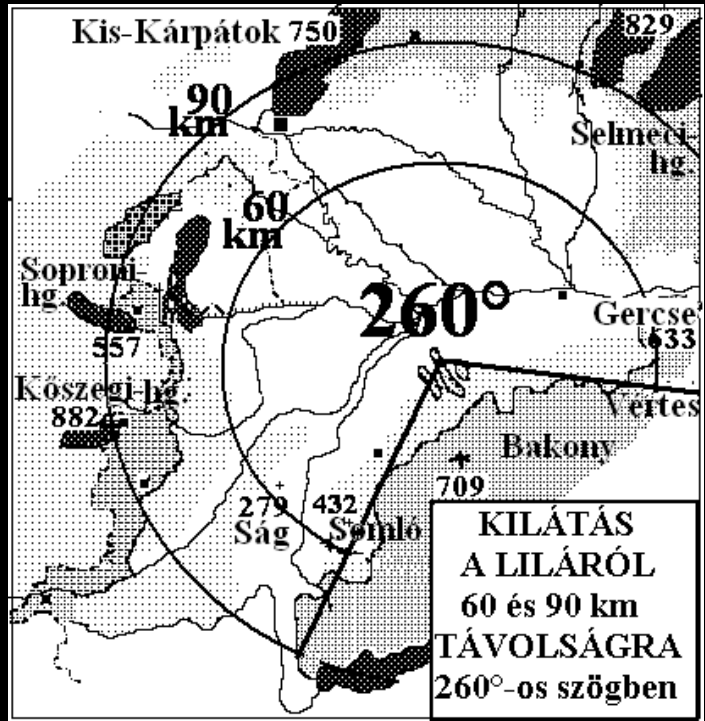
**NYÚL KÖZSÉG ELHELYEZKEDÉSE  
A SOKORÓI-HALOMVIDÉK TERÜLETÉN**

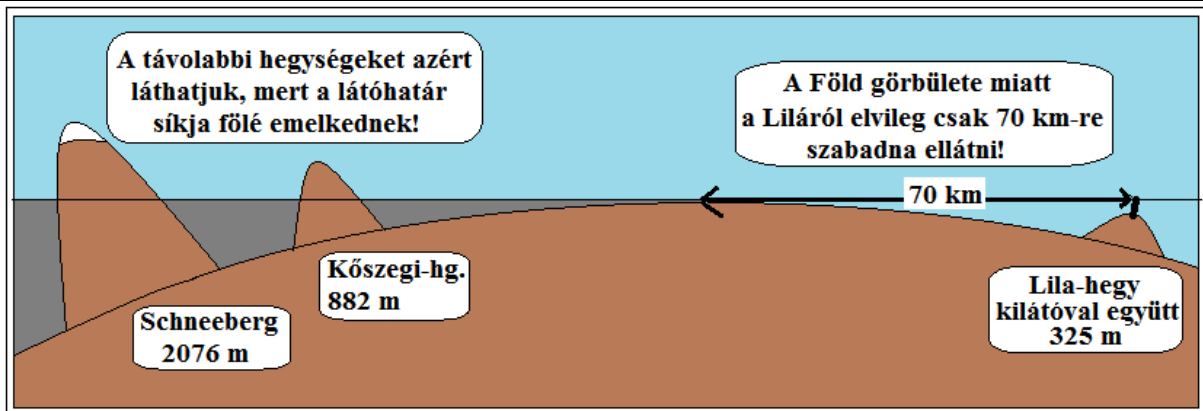
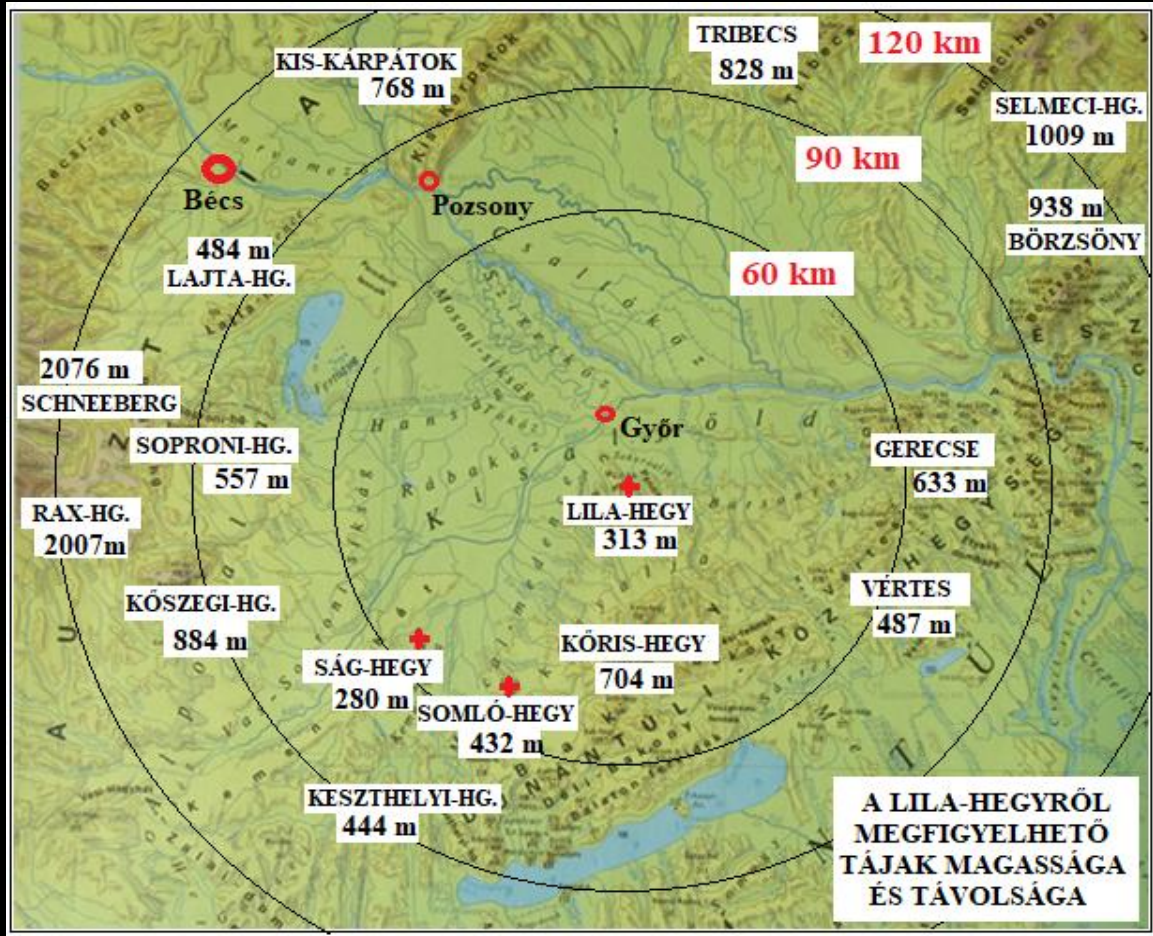


**NYÚL KÖZSÉG  
KÖZLEKEDÉSFÖLDRAJZI  
KÖRNYEZETE**



# 1. TÁJKÉPI ÉRTÉKEK





**MIÉRT LÁTHATÓK A LILAHEGYI KILÁTÓBÓL A 70 KM-NÉL TÁVOLABBI HEGYSÉGEK?**

# PANNONHALMA LÁTKÉPE A LILA-HEGY FELŐL SZEMÉLVE



# NYÚLHEGY APRÓBB RÉSZLETEI



A  
SZENT  
ISTVÁN  
TÉR



**A HÉMATETŐ**  
**Tszfm.185 m**

**26 m**

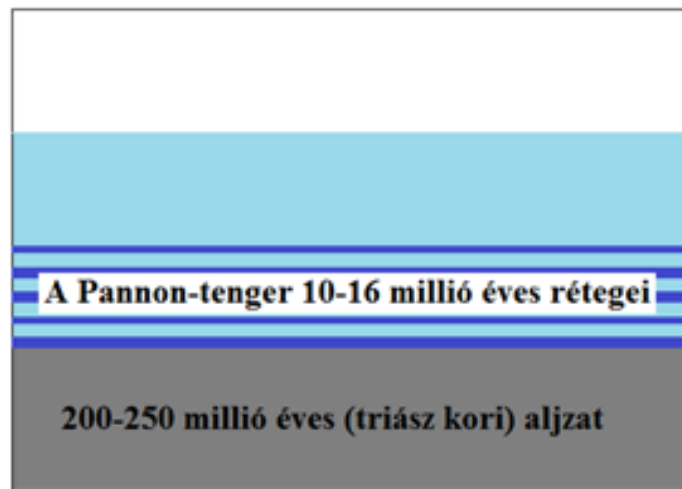
**A**  
**FELSŐ**  
**NAGY**  
**GÁT**

**A SÁRKÁNYLYUK-**  
**SZURDOK**  
**FELSŐ SZAKASZA**

## 2. GEOLÓGIAI ÉRTÉKEK

# HOGYAN ALAKULT KI NYÚL KÖZSÉG FELSZÍNE?

1.



Pannon-tenger vize

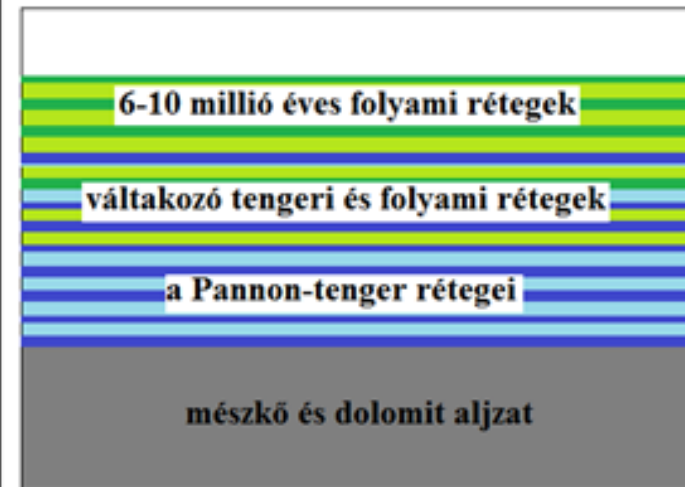
A Pannon-tenger 10-16 millió éves rétegei

szürke agyag, homokkő

200-250 millió éves (triász kori) aljzat

mészkö, dolomit

2.



6-10 millió éves folyami rétegek

váltakozó tengeri és folyami rétegek

a Pannon-tenger rétegei

mészkö és dolomit aljzat

a Pannon-t. a beömlő folyóktól kiédesedett és feltöltődött

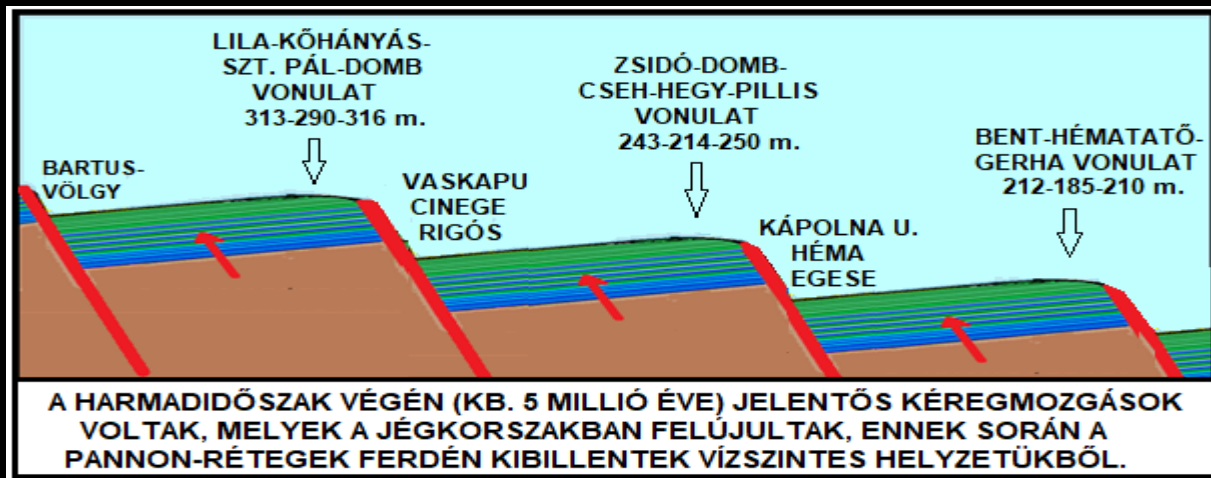


Az egykor hazánkat borító Pannon-tenger kiterjedése

**2 km MÉLYSÉGBEN  
200-250 MILLIÓ ÉVES TRIÁSZ  
KORI MÉSzkŐ ÉS DOLOMIT  
ALJZAT TALÁLHATÓ,  
FELETTE A  
PANNON-TENGER  
10-16 MILLIÓ ÉVES SZÜRKE  
AGYAG ÉS HOMOKKŐ RÉTEGEI  
FEKSZENEK TENGERI  
ÉLŐLÉNYEK KÖVÜLETEIVEL.**

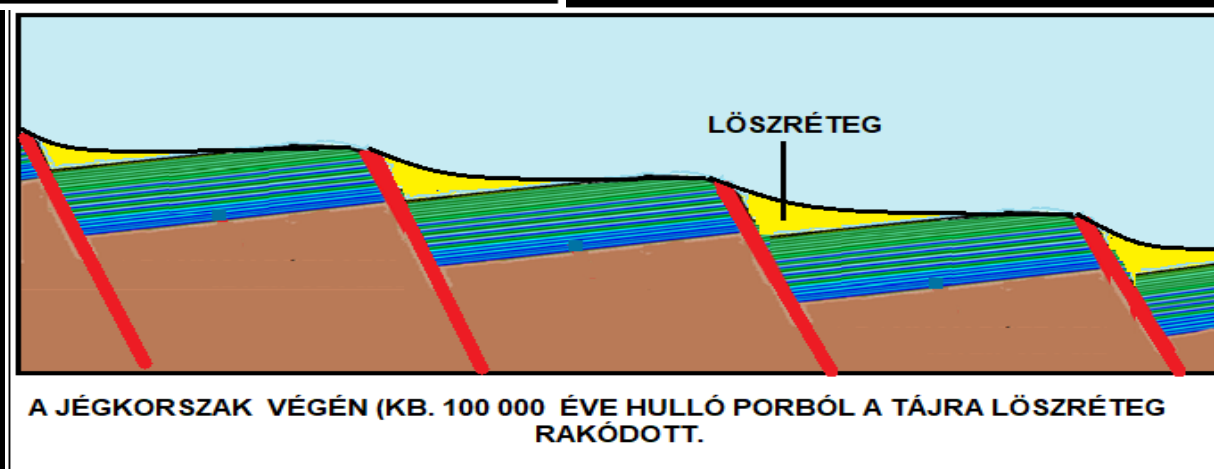
**A PANNON-TENGER  
A BEÖMLŐ FOLYÓKTÓL FOKOZATOSAN  
KIÉDESEDETT,  
BELTÓVÁ VÁLTOZOTT  
ÉS FELTÖLTÖDÖTT.  
A FELSZÍN KÖZELÉBEN  
6-10 MILLIÓ ÉVES FOLYAMI EREDETŰ  
KAVICS ÉS HOMOK RÉTEGEK  
TALÁLHATÓK ÉDESvíZI ÉLŐLÉNYEK  
MARADVÁNYAIVAL**

3.

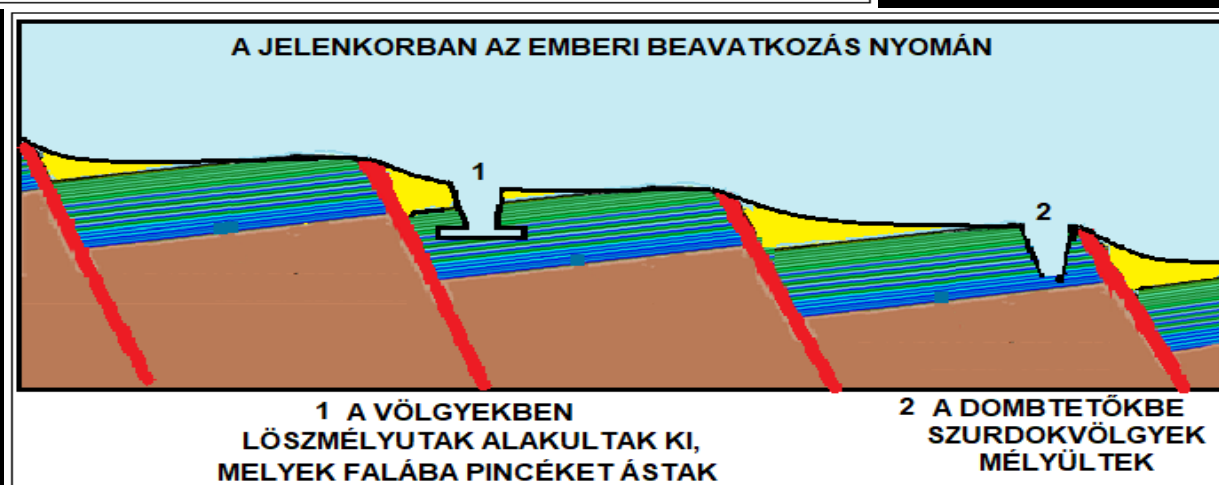


# A FELSZÍN TOVÁBBI ALAKULÁSA

4.



5.



# A SZÉL MUNKÁJA

A KEMÉNY HOMOKKŐRÉTEGEK KIUGRÓ PADKÁKAT ALKOTNAK,  
MERT KÖZÜLÜK A SZÉL KIFÚJJA A LAZÁBB KŐZETRÉTEGEK PORÁT



A SZURDIK PARTFALA



A BARADICS-DOB

# A VÍZ MUNKÁJA

## AZ ERÓZIÓ FOKOZATAI A LÖSZFELSZÍNEEN NYÚLON



ESŐBARÁZDA

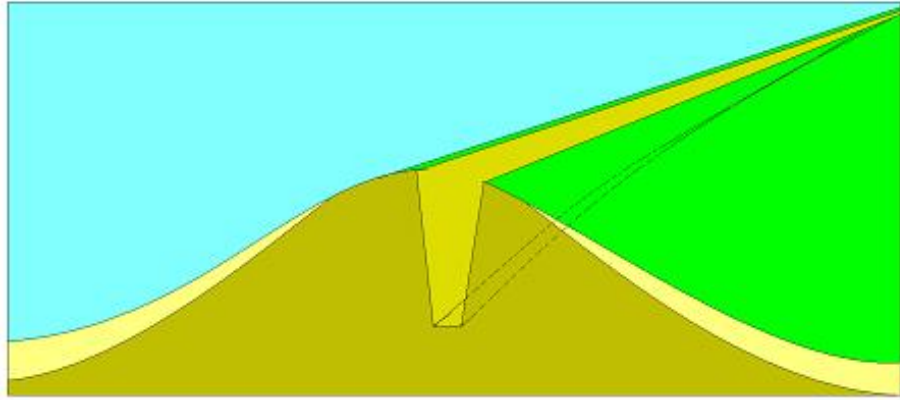


VÍZMOSTA ÁROK

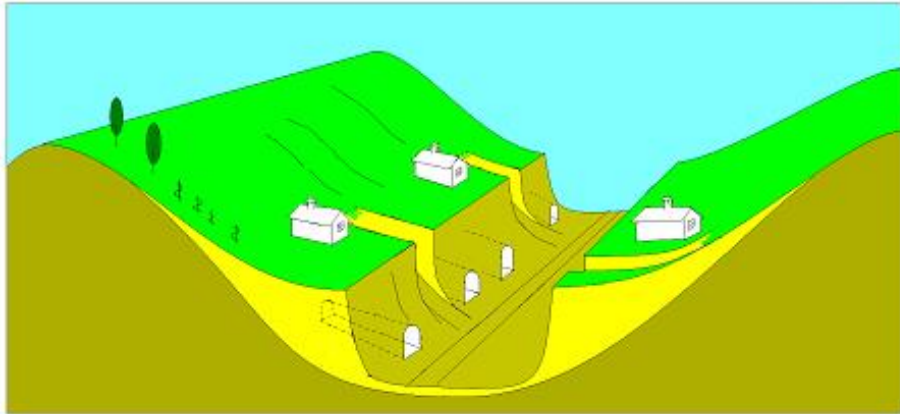


LÖSZMÉLYÚT

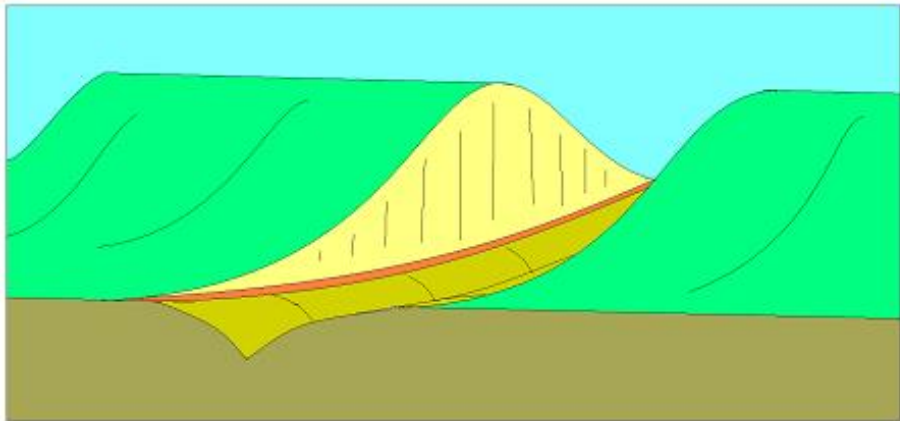
# A LÖSZMÉLYUTAK HÁROM ALAPTÍPUSA NYÚLHEGYBEN



**A DOMBTETŐK GERINCÉN HALADÓ UTAKAT A KERÉKNYOMOKBAN VÉGIGFOLYÓ ESŐVÍZ FOKOZATOSAN KIMÉLYÍTI, ÍGY VÉGÜL 5-15 M MÉLYSÉGŰ VÍZMOSÁSOK KELETKEZNEK.**



**A VÖLGYEKBE ÖSSZEFUTÓ IDŐSZAKOS CSAPADÉKVIZEK AZ UTCÁKAT MEREDÉK FALÚ 4-6 M-ES MÉLYUTAKKÁ ALAKÍTJÁK, MELYEK OLDALÁBA PINCÉKET ÁSNAK.**

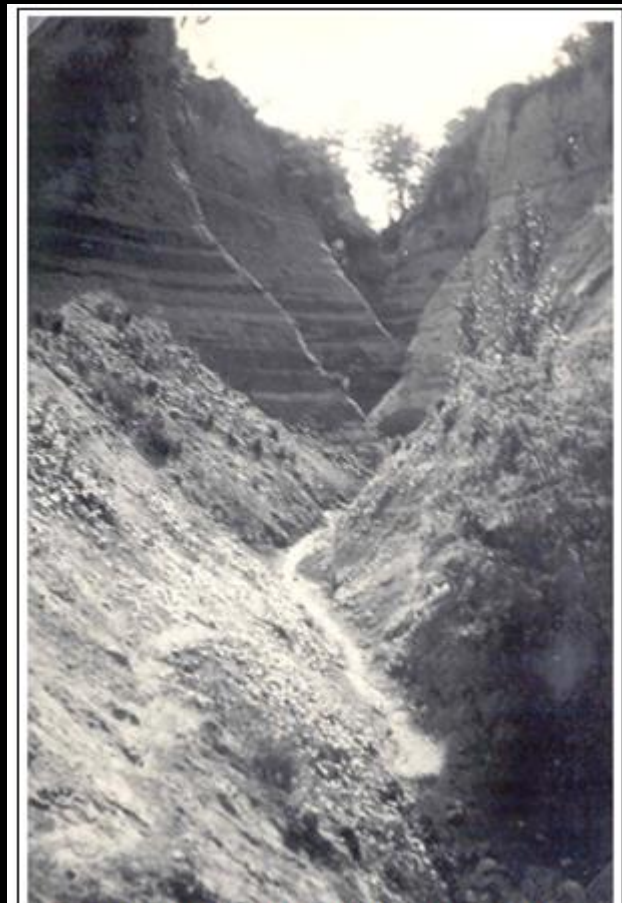


**A DOMBGERINCET MERŐLEGESEN KETTÉSZELŐ SZURDOKVÖLGYEK A VÍZVÁLASZTÓK SZÁNDÉKOS ÁTVÁGÁSA KÖVETKEZTÉBEN ALAKULNAK KI.**

# A SZURDIK „MEGZABOLÁZÁSA” 1935-BEN



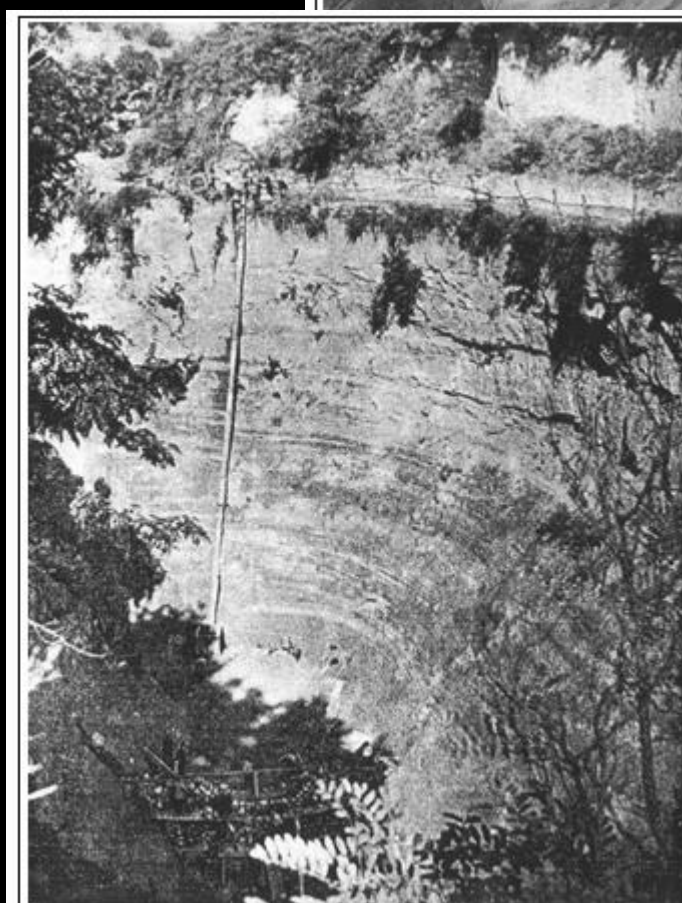
AZ 1954-ES PARTFALVÉDELMI  
ÉS ÚTÉPÍTÉSI MUNKÁLATOK



A GÁTÉPÍTÉS ELŐTTI ÁLLAPOT 1935



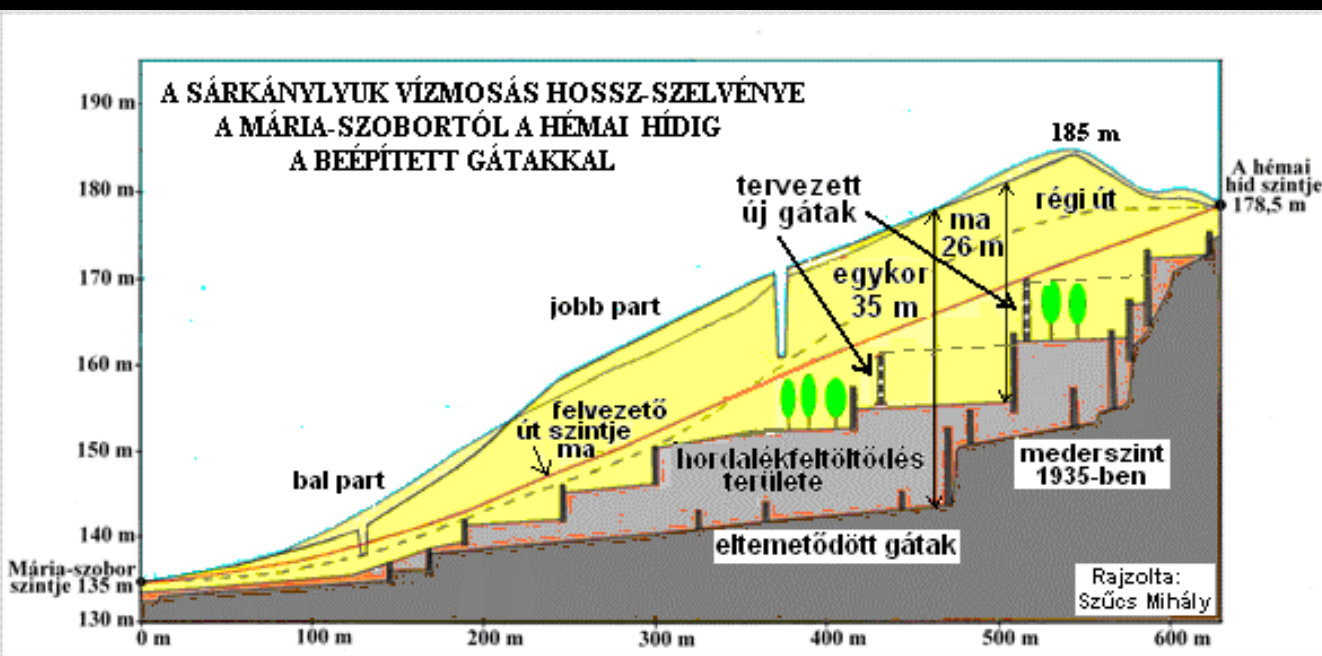
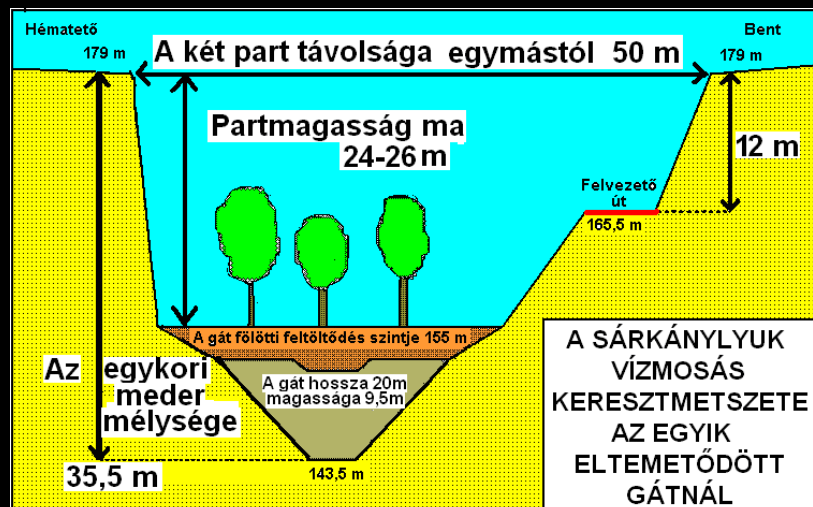
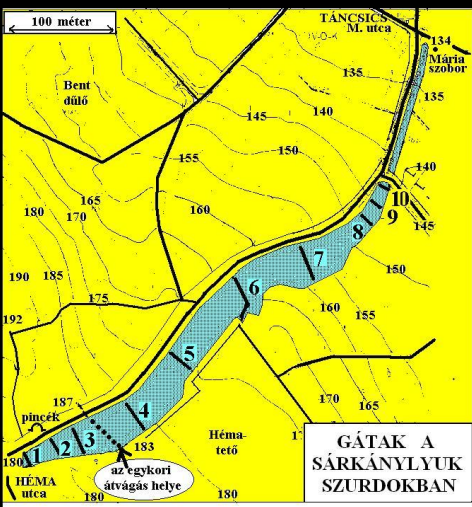
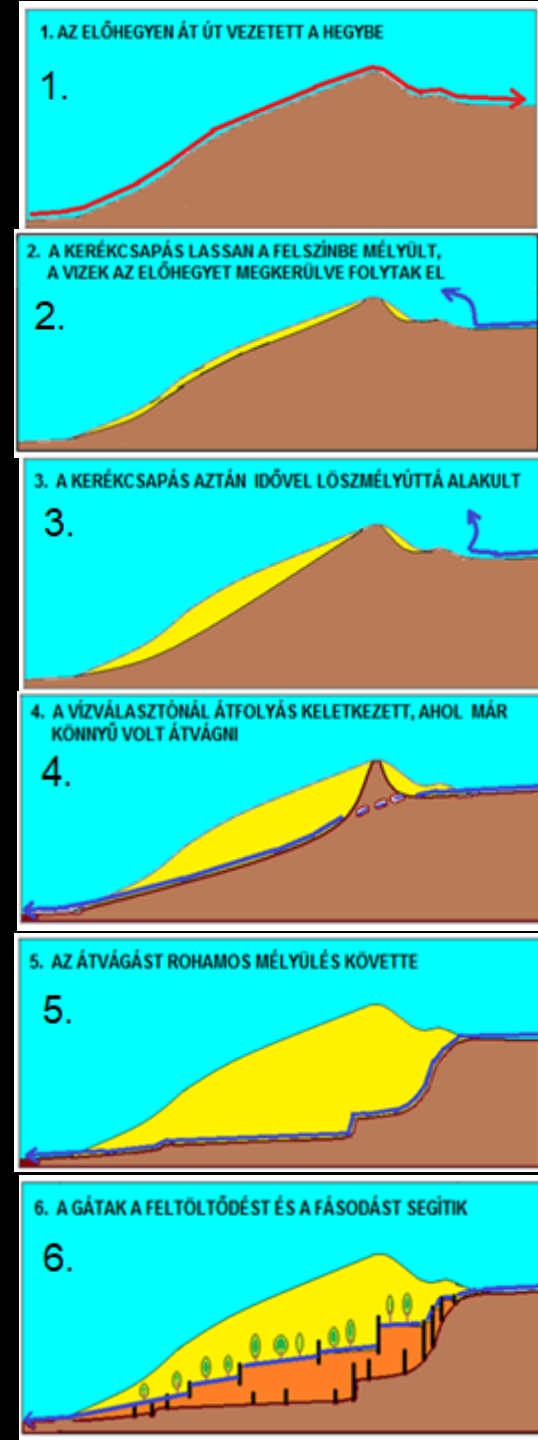
A 12., 11. ÉS 10. GÁT FELÜLRŐL NÉZVE



A 9. GÁT ÉPÍTÉSE ANYAGCSÚSZDÁVAL

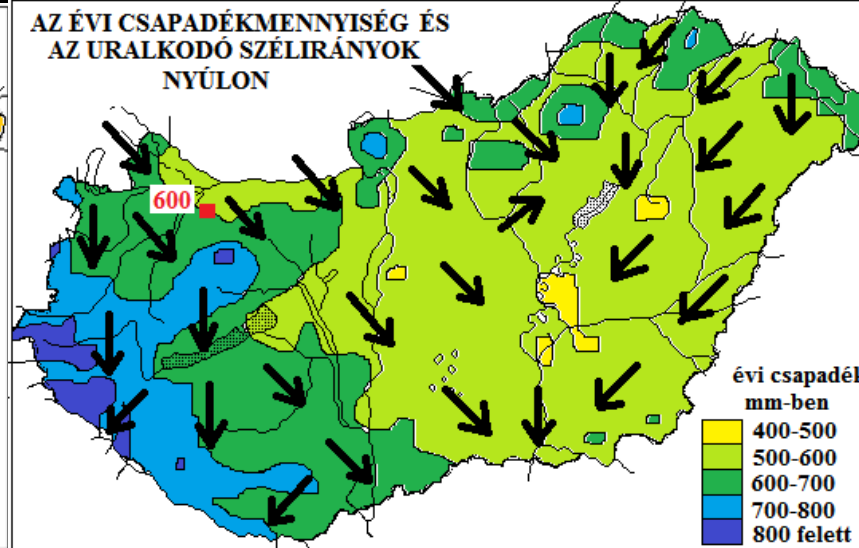
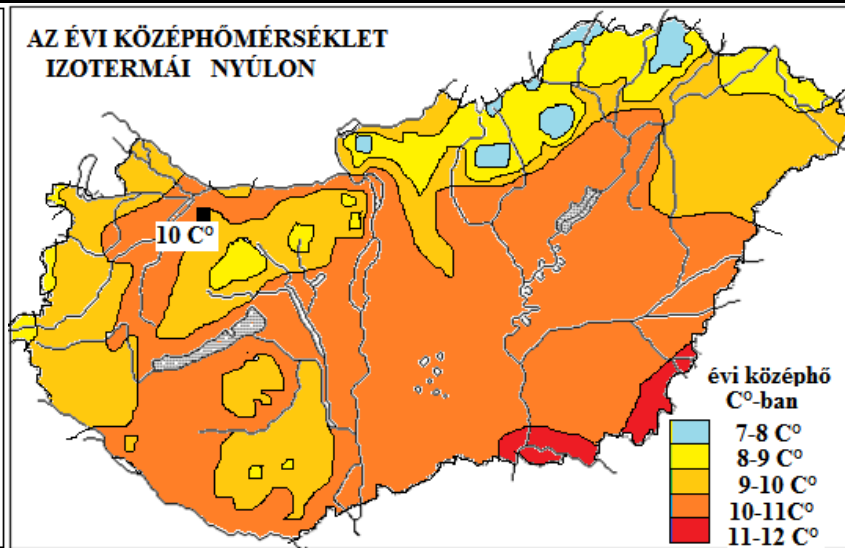
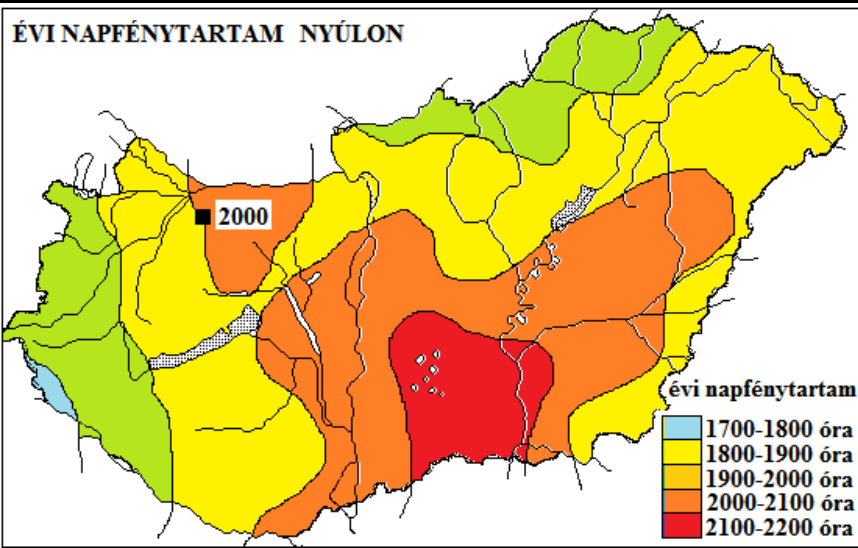
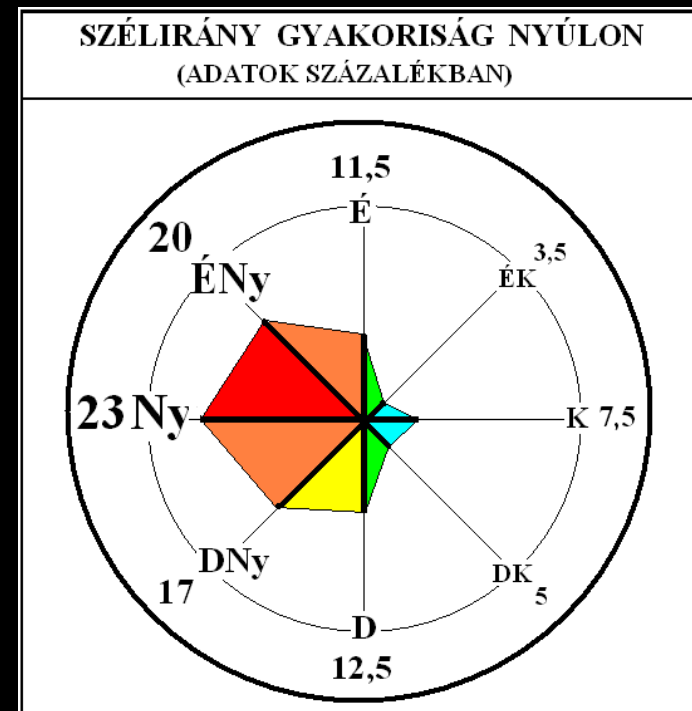
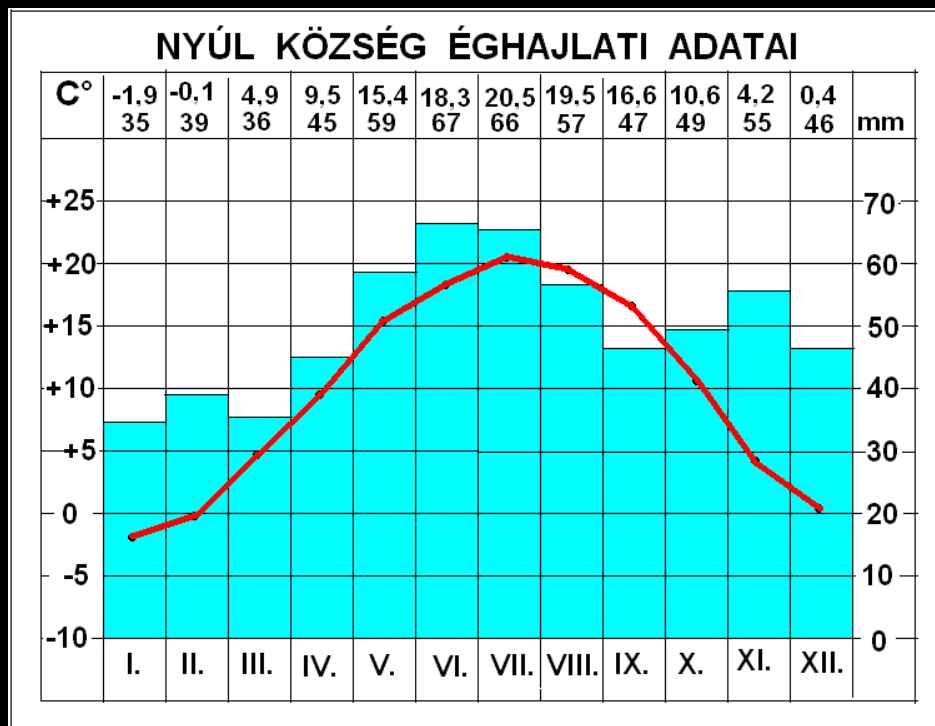
# A SZURDIK KIALAKULÁSA

A hegyen átvezető út (1) a Hématető mindkét oldalán idővel löszmélyüttá alakult. (2) Amikor ezek a vízválasztó felé fokozatosan hátrálva (3) már majdnem elérték egymást, akkor az itt élő szándékosan átvágták a 6 m-es küszöböt (4), hogy a pusztító árvizektől meneküljenek. Az átvágást a jelentős szintkülönbség miatt gyors mélyülés követte. (5) A mélyút pár évtized alatt félelmetes vízmosássá szélesedett, melyet csak keresztgátak beépítésével lehetett megfékezni. A gátak mögötti rész aztán feltöltődött, ahol bokrok és fák telepedtek meg. (6)



### 3. ÉGHAJLATI ÉRTÉKEK

## NYÚL KÖZSÉG ÉGHAJLATI VISZONYAI



## 4. VÍZRAJZI ÉRTÉKEK

### VÍZFOLYÁSOK NYÚLON

Nyúl község területének túlnyomó része a Nagy- és Kis-Pándzsa vízgyűjtőjéhez tartozik.

#### Adatok a Nagy-Pándzsáról:

3 forrásból ered Tarjánpuszta és Ravazd között, leghíresebb a Béla-kút.

Vízgyűjtő területe: 300 km<sup>2</sup>

Mederhossza: 26,6 km

Ebből Nyúl területére esik kb. 7 km

Vízszállítása évi átlagban 70 liter/sec

legtöbb a vize hóolvadáskor 110 l/sec

és a novemberi esőzéskor 100 l/sec,

de szeptemberben csak 30 l/sec

Mellékvizei: 1. A Vezseny-ér Újmajortól ÉNy-ra ömlik bele jobbról.

2. Torkolata előtt folyik bele balról a

**Kis-Pándzsa**, amely a nyúli Sárkánylyuk szurdoktól kezdve Nyúl, Nagy- és Kisbarát vizeit gyűjti össze.

**Torkolata:** a csanaki Királyszéktől É-ra van, ott ömlik a Rába szabályozásakor levágott mederszakaszába.

### A NAGY-PÁNDZSA JÉGKORSZAK ELEJI MEDERVÁLTOZTATÁSA

### A RÁBA SZABÁLYOZÁSKOR LEVÁGOTT KANYARULATAI



A JÉGKORSZAK ELEJÉN  
A NAGY-PÁNDZSA A  
PETKEVÁRTÓL KEZDVE  
ÚJ MEDRET ALAKÍTOTT  
KI MAGÁNAK, MERT  
ÉSZAKI ELŐTERE MEG-  
SÜLLYEDT. KORÁBBAN  
OTT FOLYT, AHOL  
MOST A KIS-PÁNDZSA.

# 5. BIOLÓGIAI ÉRTÉKEK

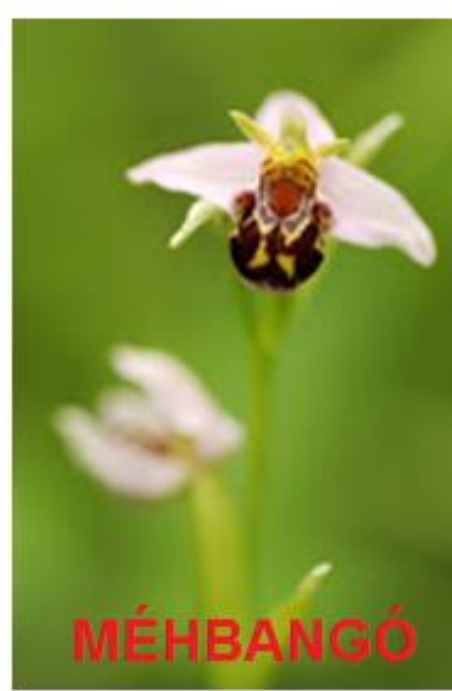
## A SOKORÓ ERDŐTERÜLETEI ÉS A PANNONHALMI TK.



**BANGÓK ÉS  
KOSBOROK NYÚLON**



**PÖKBANGÓ**



**MÉHBANGÓ**



**AGÁRKOSBOR**



**VITÉZKOSBOR**



**BÍBOROS KOSBOR**



**TARKA KOSBOR**

# LEÁNYKÖKÖRC SIN



„Az est becsuk, s egy fényes kéz kinyit,  
Mikor a nap felhőtlen égre hág.  
Becézem kelyhed érző bolyhait,  
S tűnődve kérdem: Lélek vagy virág?”  
(Áprily Lajos: Leánykökörcsin)



**CSILLAG ŐSZIRÓZSA**



**FEHÉR MADÁRSISAK**

**VÉDETT VADVIRÁGOK NYÚLON**



**HEGYI ÁRVALÁNYHAJ**



**NAGY PACSIRTAFŰ**



NAGY VAJVIRÁG



BOGLÁROS SZELLŐRÓZSA



BORZAS LEN

## VÉDETT VADVIRÁGOK NYÚLON



MAGYAR REPCSÉNY



MAGAS GUBÓVIRÁG



HOMOKI KOCSORD



## VÉDETT FÁK NYÚL KÖZSÉGBEN

1= A GYLKOS KERESZTET ŐRZŐ

**HÁRSFA**

2= A MÁRIA-SZOBORRA VIGYÁZÓ

**VADGESZTENYEFA** (2020-BAN KIVÁGTÁK)

3= A KÜLSŐ INCSŐ TÖBEN ELÁGAZÓ

**TÖLGYFÁI**

4= A SZENT DONÁT-KÁPOLNÁT ÖVEZŐ

**HÁRSFÁK**



**FECSCHEFARKÚ LEPKE**



**ATALANTALEPKE**

**VÉDETT PILLANGÓFAJOK NYÚLON**



**NAPPALI PÁVASZEM**



**BOGÁNCSELEPKE**



**KIS RÓKALEPKE**



**NAGY TARKALEPKE**



**FARKASALMA LEPKE**

**VÉDETT LEPKEFAJOK NYÚLON**



**KIS APOLLÓ-LEPKE**



**GYÁSZLEPKE**



**HAJNALPÍR LEPKE**



KÖZÖNSÉGES CSÜNGŐLEPKE



GALAJSZENDER



SAKKTÁBLALEPKE

## NYÚL KÖZSÉGBEN ÉLŐ LE P K E F A J O K



CITROMLEPKE



NAGYFOLTÚ SZEMESLEPKE



DÍSZES TARKALEPKE

**MEGGYVÁGÓ**



**SZÜRKE LÉGYKAPÓ**



**TENGELIC**



**ERDEI SZÜRKEBEGY**



**ÉNEKES MADÁR FAJOK NYÚL KÖZSÉG BEN**



**CSÍZ**



**ERDEI PINTY HÍM**



**ZÖLDIKE**



**BARÁTPOSZÁTA**

**KÖZÉP FAKOPÁNC**



**ÉNEKES RIGÓ**



**SZAJKÓ**



**SEREGÉLY**



**NYÚL KÖZSÉG MADÁRVILÁGA**



**SÁRGARIGÓ**



**ÉSZAKI ŐSZAPÓ**



**KENDERIKE**



**KERTI ROZSDAFARKÚ**

**EGERÉSZÖLYV**



**KABASÓLYOM**



**RAGADOZÓ MADARAK NYÚLON**



**KARVALY**



**FÜLESBAGOLY**



## **A gyurgyalag**

*Szőlőm végén, a part alatt  
lakik egy tucat gyurgyalag,  
számomra a legszebb madár,  
mely tavaszoként visszajár.*

*Májusban nyíló tollvirág  
elhagyva forró Afrikát  
megjön végre a gyurgyalag  
s elfoglalja a löszfalat.*

*Színpompás rovarfogó,  
röpte nyilallva szárnyaló,  
hangja lágy buborékolás,  
nem tud ilyen dalt senki más!*

*De ha eljő az ősz, a tél,  
a tengerentúlra visszatér  
s szívembe csak emlék marad,  
a legszebb madár, a gyurgyalag!*

*Szűcs Mihály*



**GÍM**



**VADDISZNÓ**



**RÓKA**



**ŐZ**



**NYEST**

**A NYÚL KÖZSÉGBEN  
VADON ÉLŐ EMLŐSÖK**



**BORZ**



**MÓKUS**



**VAKONDOK**



**SÜN**



**MEZEI  
NYÚL**

1. Népi építészet emlékei



2. Egyházi építészet emlékei



3. Történelmi örökségünk



4. Nyelvi örökségünk

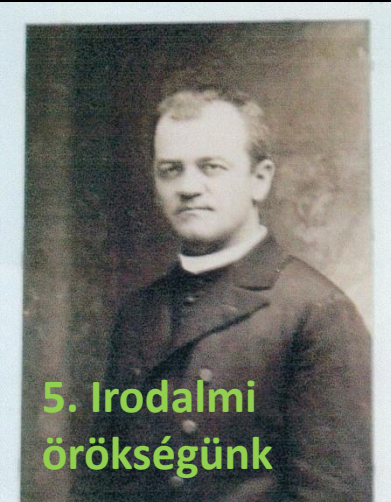


# TÁRSADALMI (LÉTREHOZOTT) ÉRTÉKEK



9. Helyi túra utak

5. Irodalmi örökségünk



6. Művészeti értékek



7. A szőlészet-borászat emlékei



8. A népiélet emlékei





## ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG: A NÉPI ÉPÍTÉSZET EMLÉKEI





**A NÉPI ÉPÍTÉSZELET EMLÉKEI:**

**PARTLAKÁS ÉS  
LÖSZFALBA VÁJT KEMENCÉK**

**ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG**  
**EGYHÁZI ÉPÍTÉSZETI EMLÉKEK**



**BAROKK TEMPLOM**  
**1774-78**

**Tervezője: Hefele Menyhért**



# EGYHÁZI ÉPÍTÉSZETI EMLÉKEK:

## SZENT DONÁT- KÁPOLNA (1710)



# EGYHÁZI ÉPÍTÉSZEI EMLÉKEK

## AZ EGYKORI NYÚLI PÜSPÖKI NYARALÓ ÉPÜLETE ÉS A HATALMAS FAPRÉS



APOR VILMOS



# KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG: TÖRTÉNELMI EMLÉKEK NYÚL ELSŐ ÍRÁSOS EMLÍTÉSEI

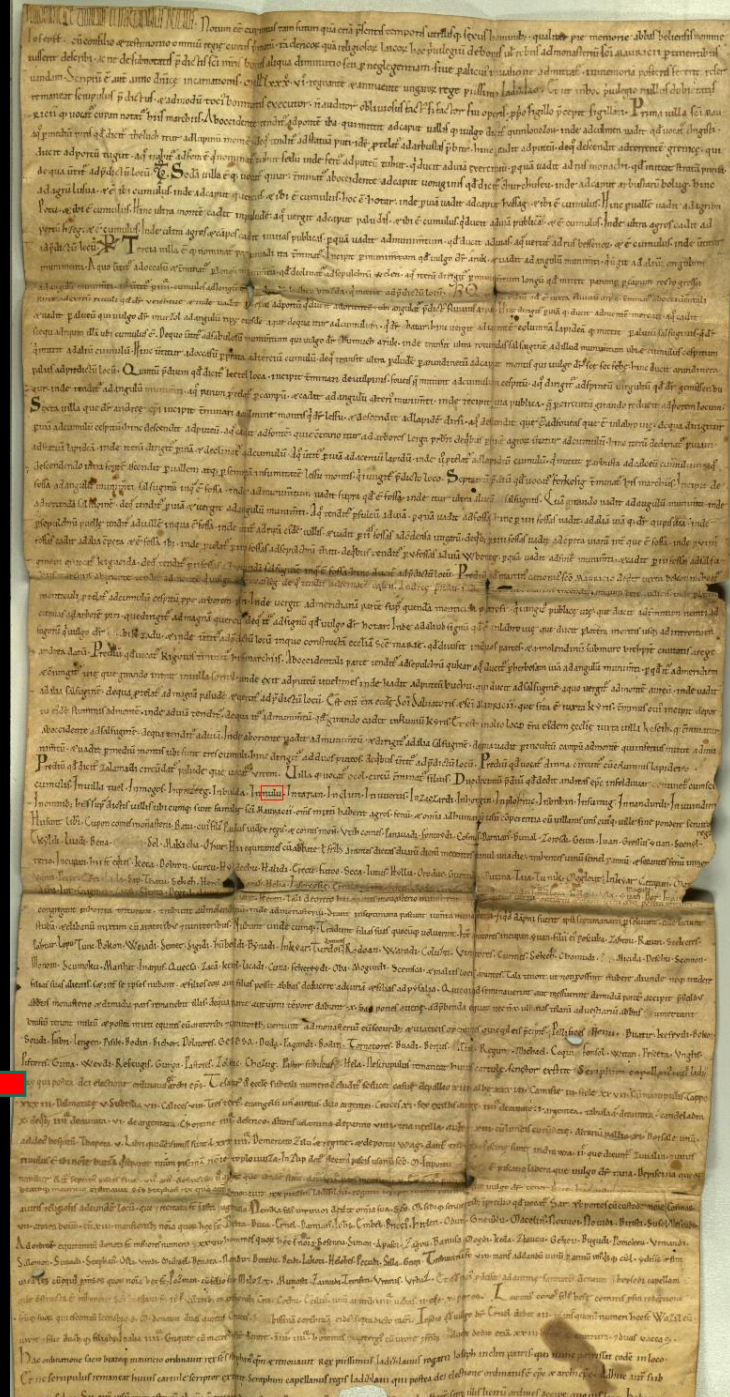
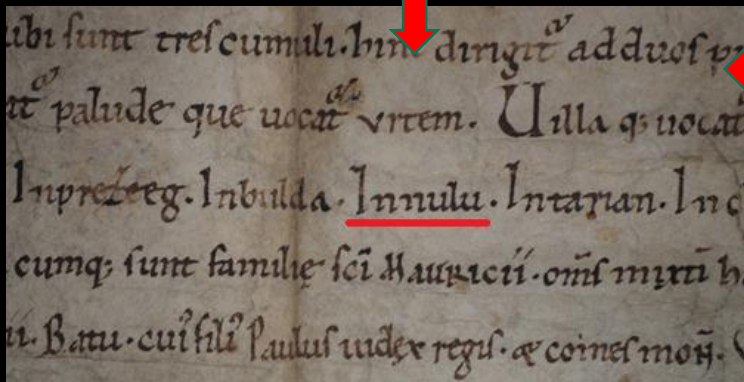
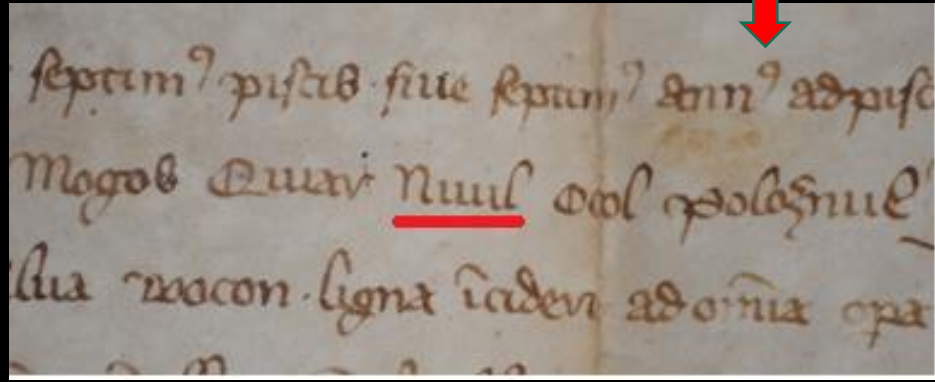


1037



a Bakonybéli Apátság  
birtokösszeírásaiban

1086

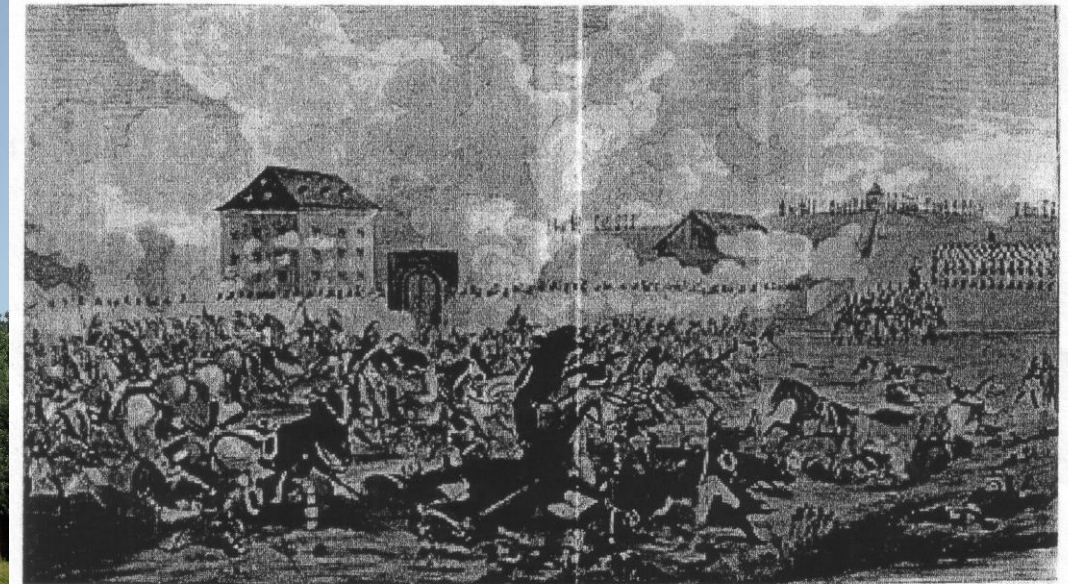
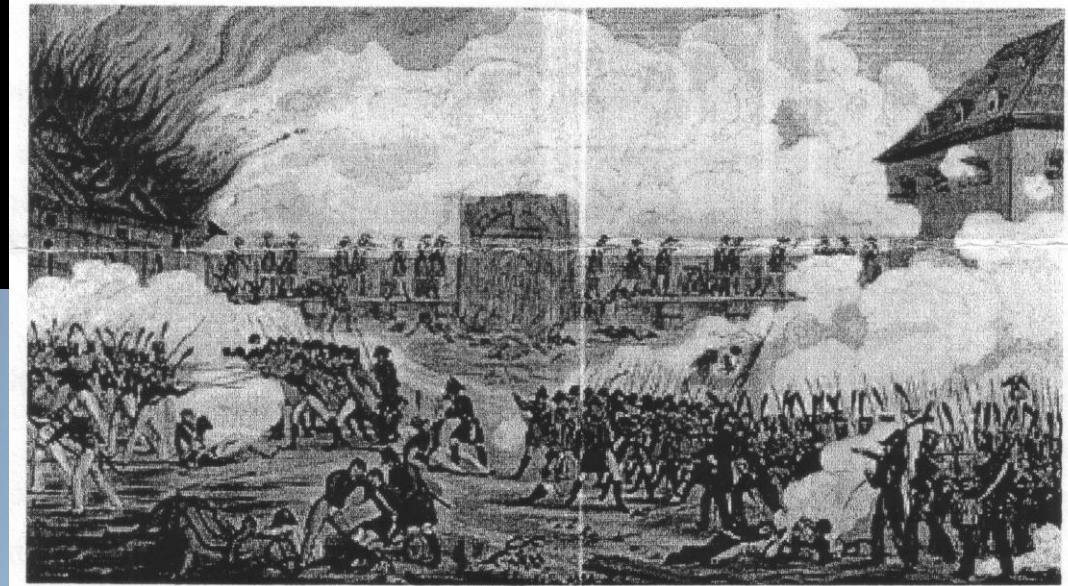


# TÖRTÉNELMI EMLÉKEK: A TÖRÖK IDŐK LEZÁRÁSA



# A NAPÓLEONI HÁBORÚ (1809)

## A kismegyeri csata nyúli vonatkozásai



Az 1809. június 14-én vívott győri csata után itt tartották fogva a gráci honvédő katonákat, akik a kismegyeri majorságot védték.

Nach der Schlacht bei Raab, am 14. Juni 1809, wurden hier die Grazer Landwehr-Soldaten, die Verteidiger des Meiereihofes von Kismegyér, gefangen gehalten.

27. 9. 3003



Kis Nyúli Hegyből

1. Csendes József
2. Kis János
3. Szabó György István.
4. Gombos János.
5. Csöndes János.
6. Szabó Sándor
7. Golovits József Katona
8. Deák István Katona
9. Enyingi József Katona

MEZEI MŰVELŐ  
ÖZÖR

Nagy Nyúli helység

1. Luka István József fia
2. Szűcs Mihály nős.
3. Szűcs József, <sup>1844. Júl. 4.</sup> ~~1844. Júl. 4.~~
4. Guszgós Andras.
5. Borbély István.
6. Ganykó János.
7. Várai József; fiata.---
8. Börsi Bal.
9. Székessy János. fiata.
10. Balázs István nős.
11. Szabó Mihály fiata.
12. Borbély Andras.

Kis Nyúli helység

1. Balogh Ferenc
  2. Sinkó János
  3. Szűcs István
  4. Karsai Ferenc
  5. Horváth István
- 

A NEMZETI ÖRSEREG NYÚLI TAGJAI 1848-49-BEN

## 1848 előtt Nyúl úrbéres község volt.

**A Bakonybéli Apátság** 1037-es és 1086-os birtokfelsorolásában Nuul és Nulu néven említik a települést.

**A Pannonhalmi Apátságnak** 1237-től 1856-ig volt Nyúlon szőlője, mely után tizedet szedtek. A begyűjtött bort un. „dézsmapincékben” tárolták.

**1856. okt. 20-án a nyúlhegyiek szőlőiket 38 000 pengőforintért örökváltság keretében megvették.** (20 év alatt kellett törleszteni.)

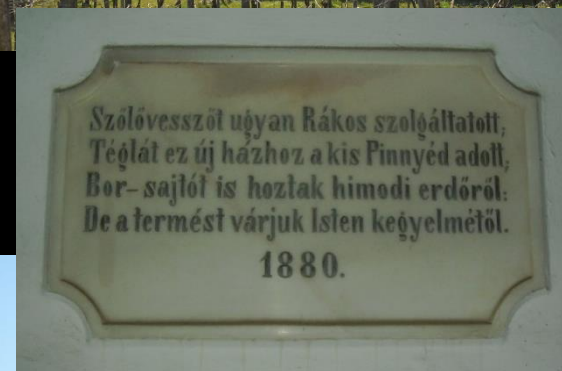
**A Turóczy Prépostság** (1252-1586) és **Leveldi karthausiak** (1378-1554) a török időkben elpusztultak, eltörlésük után itteni földjük szabad nemesi birtok lett.

**A Veszprémi Püspökség** nyúli földjeit Mária Terézia 1777-ben adta át a **Szombathelyi Papnöveldének**, aki az új nyúli templom kegyura lett.

260 hold szántójuknak 1917-től az 1945-ös földosztásig Markovszky Ernő volt a bérlője.

**A Győri Székeskáptalannak (Püspökség)** 1404-től volt itt szőlőe, egykor ebből tartották fenn a győri Hédervári- kápolnát. 130 holdas tüzesteleki szántójukat 1945-ben felosztották, csak a püspöki nyaraló körüli incsői szőlőjüket (Püspökszőlő) tarthatták meg.

Amikor 2007-ben ezt az épülettel együtt eladták, megszűnt az utolsó egyházi kézen levő birtok is a községben!

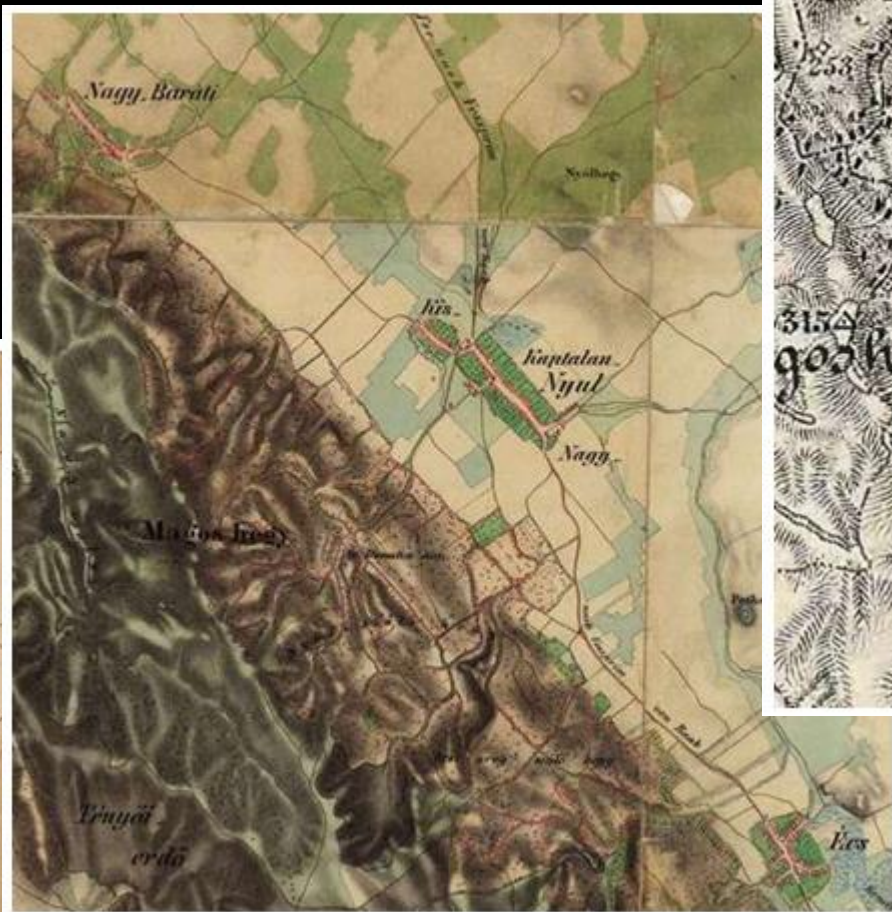


# TÖRTÉNELMI EMLÉKEK:

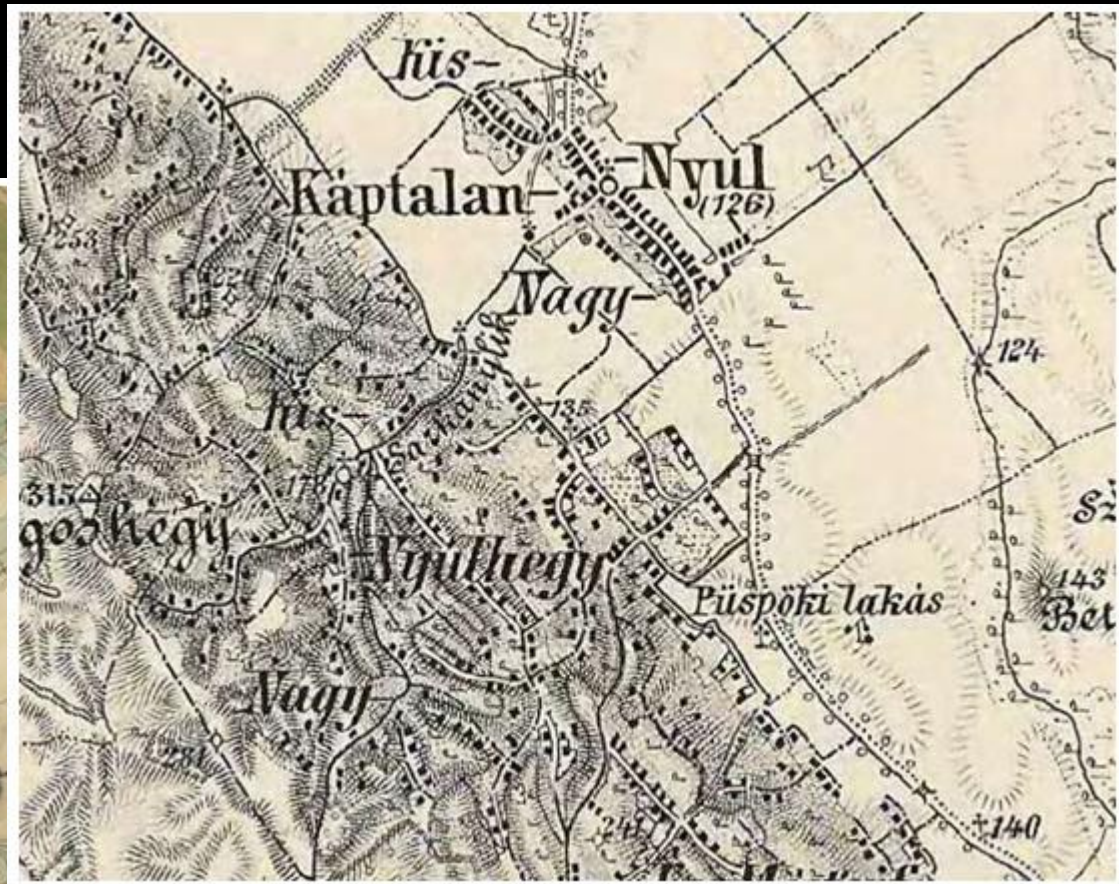
## AZ ELŐDFALVAK ELSŐ TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA



**ELSŐ KATONAI FELMÉRÉS  
(1784)**



**MÁSODIK KATONAI FELMÉRÉS  
(1846)**



**HARMADIK KATONAI FELMÉRÉS  
(1880)**



KISNYÚL



NAGYNYÚL



KÁPTALANNYÚL

## TÖRTÉNELMI EMLÉKEK: AZ ELŐDFALVAK PECSÉTJEI

Nyúlfalu pecsétje 1908



GyMSI

Nyúlhegy pecsétje 1908



GyMSNYGyL

Káptalannyúl 1714-es véseti  
pecsétnyomója



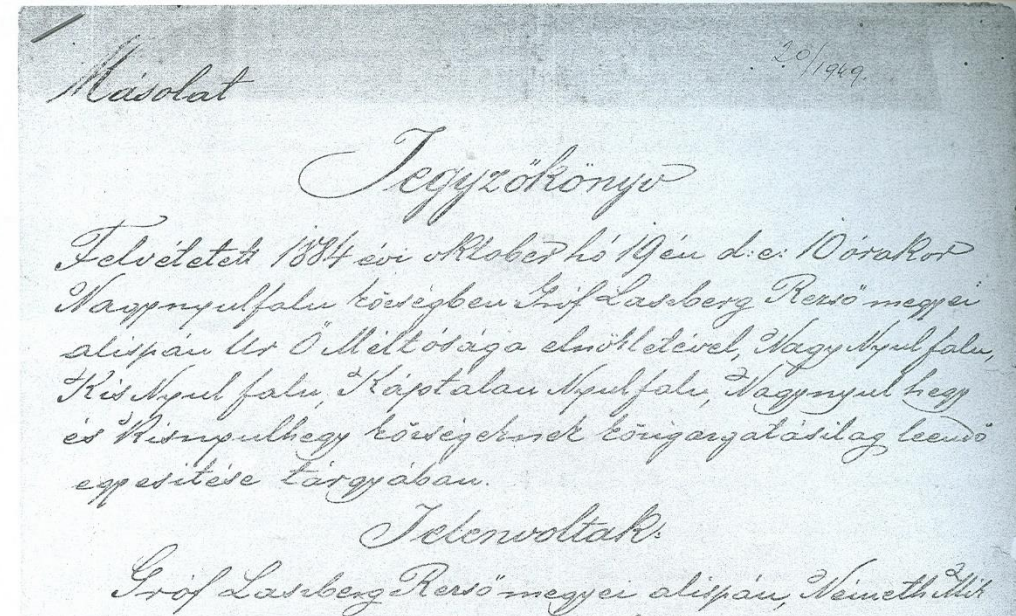
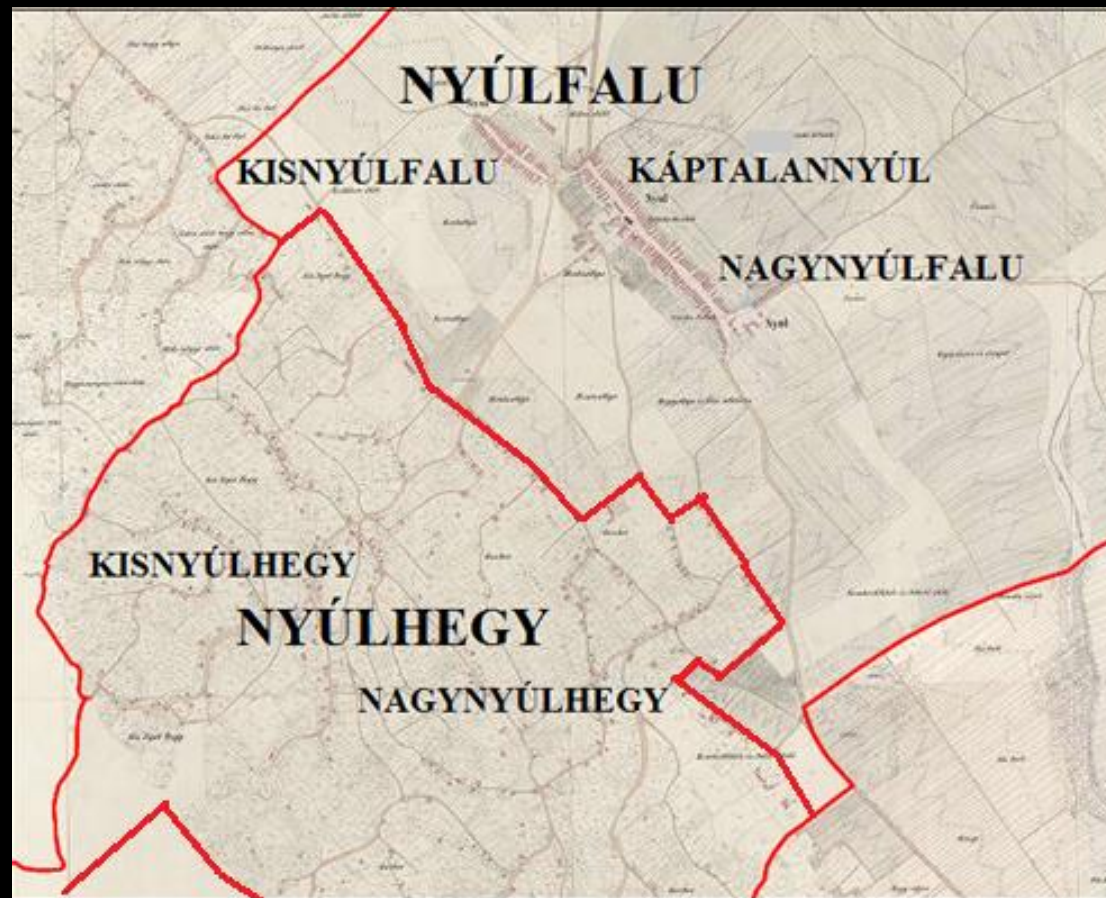
Helytörténeti  
Gyűjtemény  
Kántus János  
Múzeum Győr

# TÖRTÉNELMI EMLÉKEK

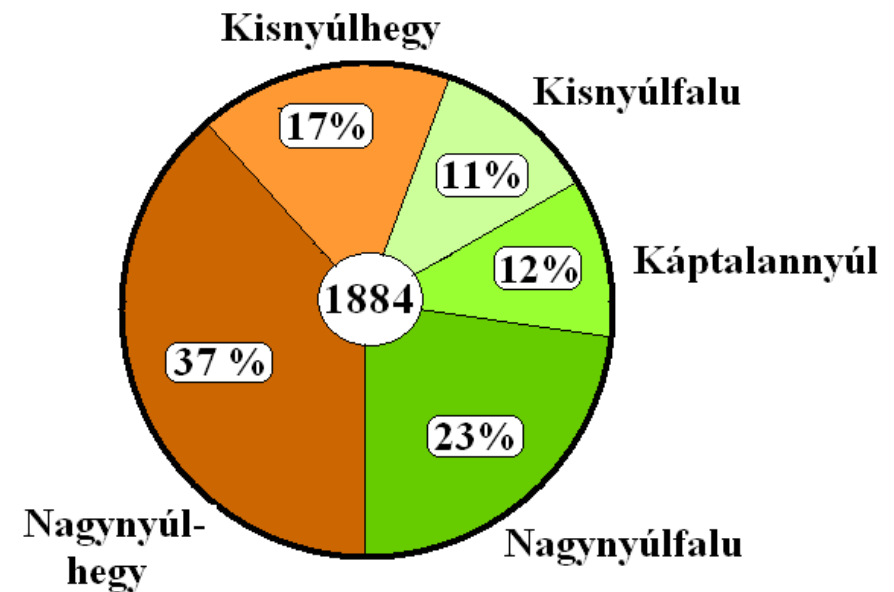
## A KÖZSÉG FEJLŐDÉSE

KISNYÚLFALU  
NAGYNYÚLFALU  
KÁPTALANNYÚL } 1884 NYÚLFALU

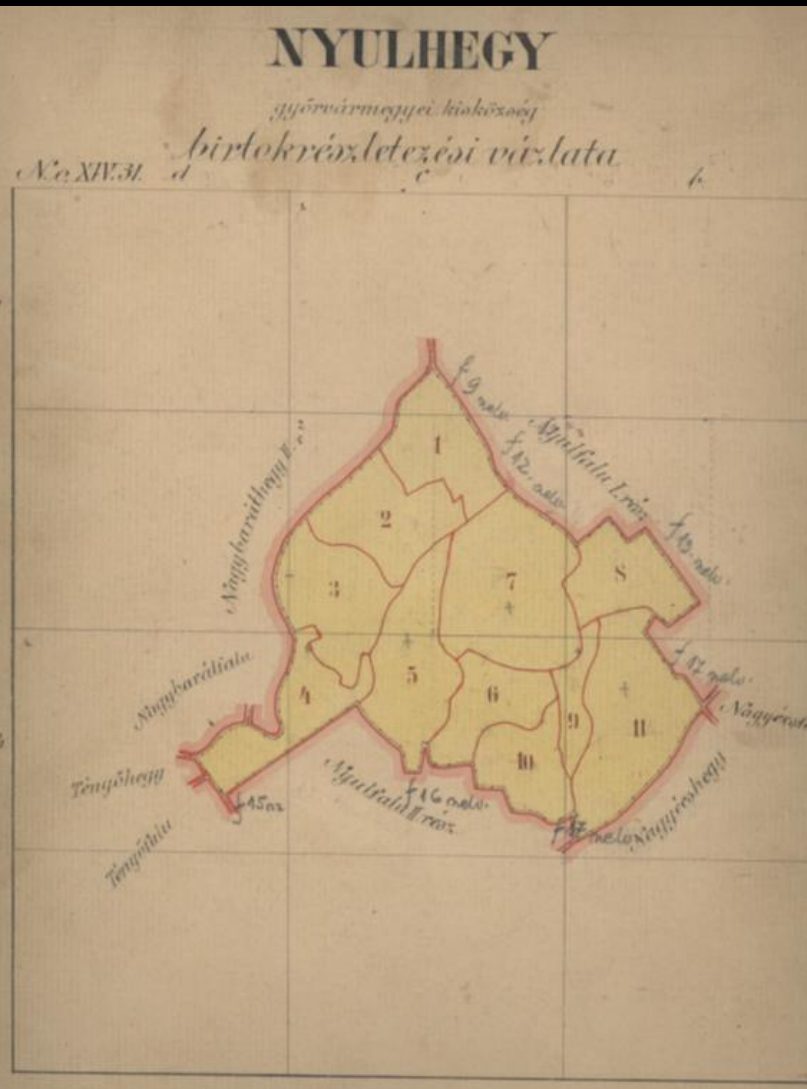
KISNYÚLHEGY  
NAGYNYÚLHEGY } 1884 NYÚLHEGY



## NYÚL KÖZSÉG TELEPÜLÉSRÉSZEINEK NÉPESSÉGARÁNYA AZ 1884-ES EGYESÍTÉSKOR



# TÖRTÉNELMI EMLÉKEK: NYÚLFALU ÉS NYÚLHEGY KÜLÖNÁLLÁSA (1885-1940)

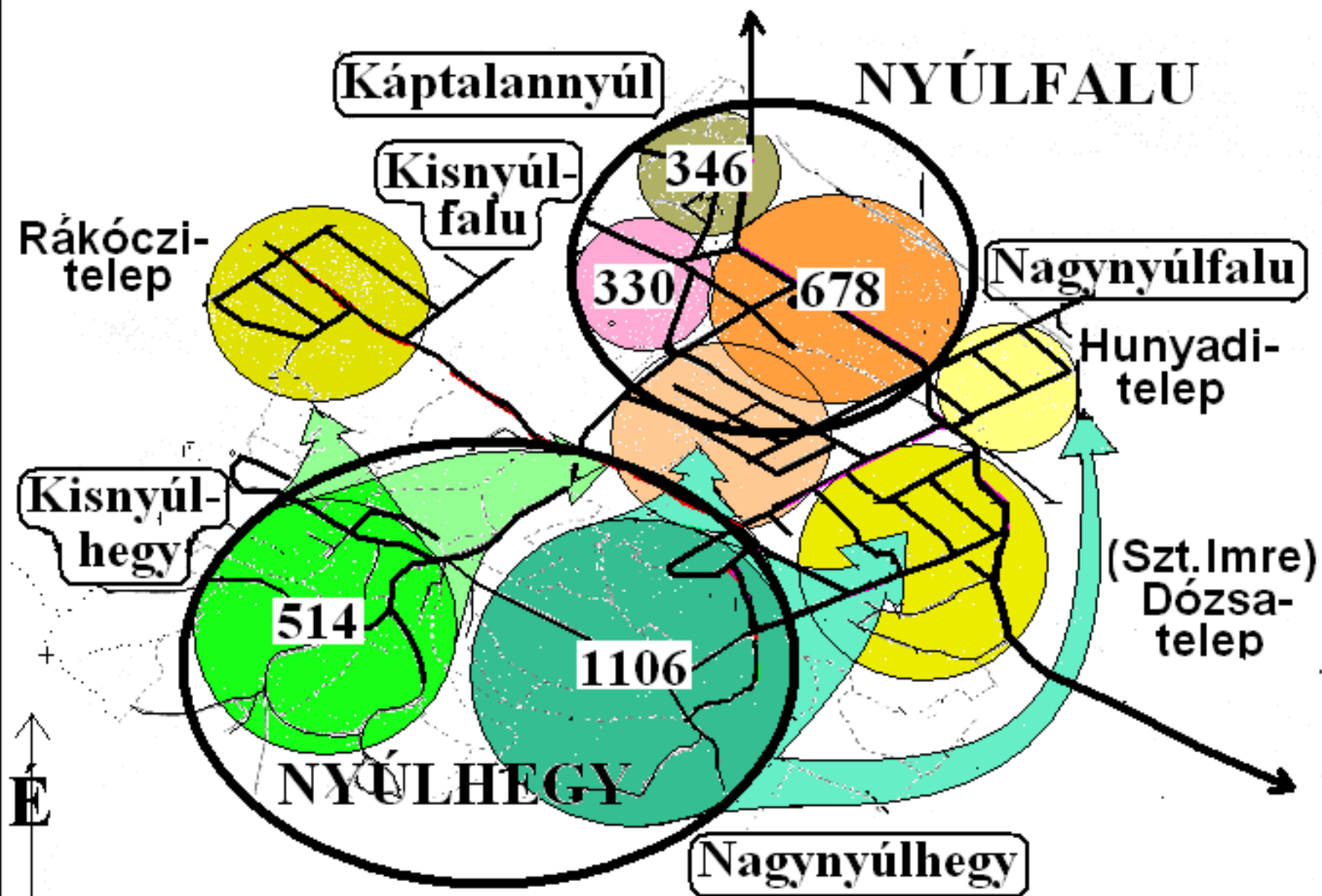


# NYÚL KÖZSÉG EGYSÉGESEDÉSE ÉS A LAKÓTELEPEK KIALAKULÁSA

TÖRTÉNELMI  
EMLÉKEK:

1940-től

NYÚLFALU  
+  
NYÚLHEGY  
=  
NYÚL  
KÖZSÉG



# TÖRTÉNELMI EMLÉKEK

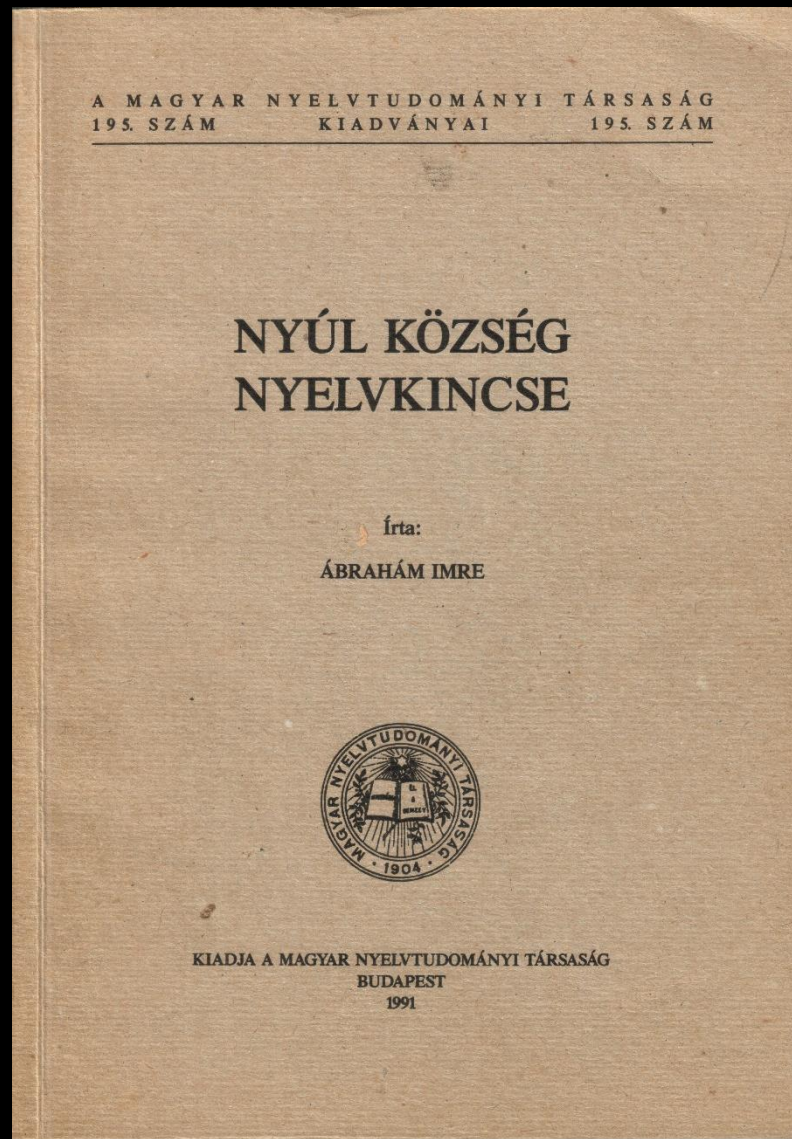


I. VILÁGHÁBORÚBAN  
126 HŐSI HALOTT

VILÁGHÁBORÚS  
VESZTESÉGEINK

II. VILÁGHÁBORÚBAN  
86 HŐSI HALOTT

# KULTURÁLIS ÉRTÉKEK: NYELVI ÖRÖKSÉG



” í ”-ző tájszólás

Példák:

néz = níz

kék = kík

szép = szíp

pénz = píz

vér = vír

tyúk = tik

lyuk = lik

szurdok = szurdik

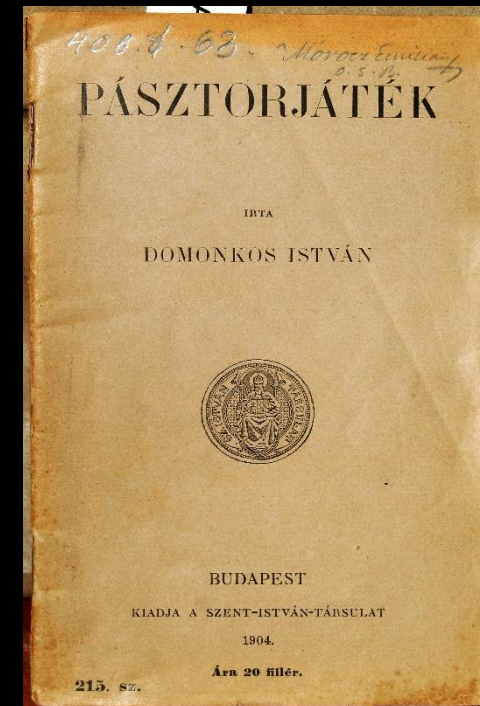
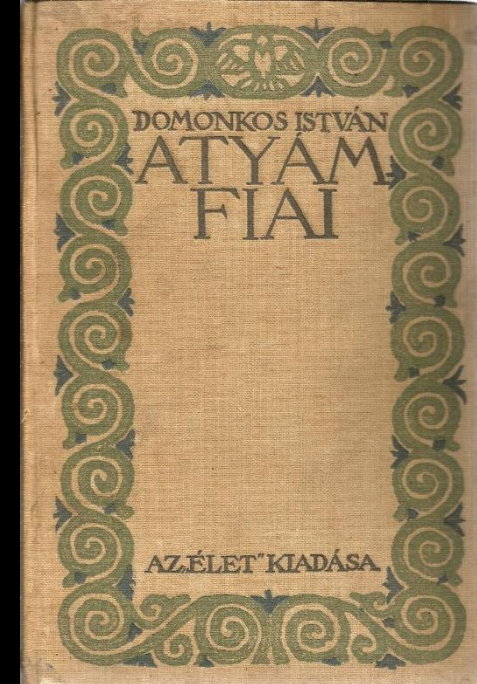
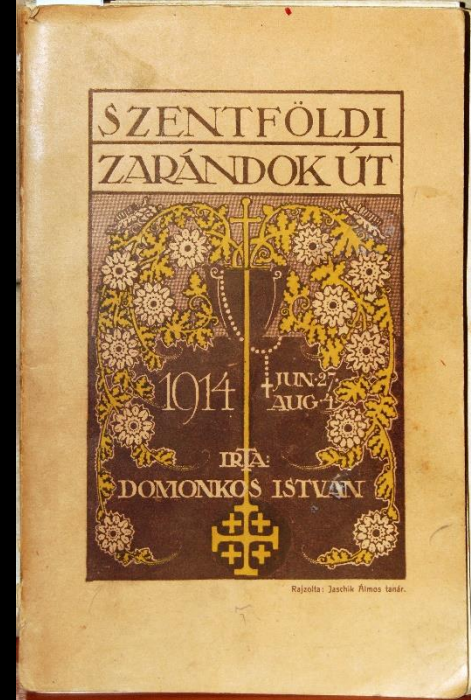
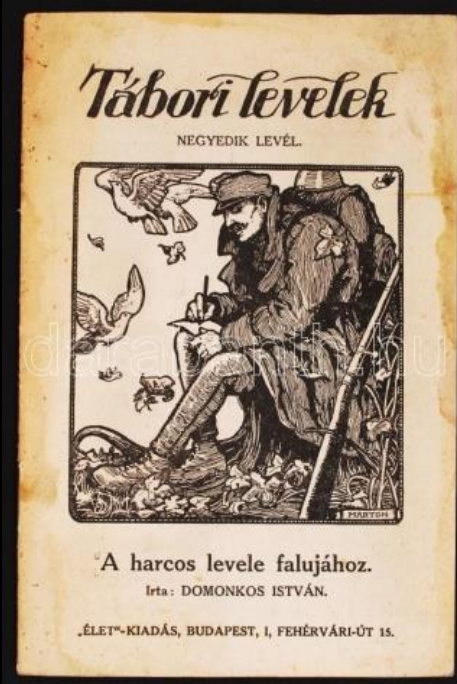
**Dr. ÁBRAHÁM IMRE (1929-2018)**  
nyelvjáráskutatói munkássága

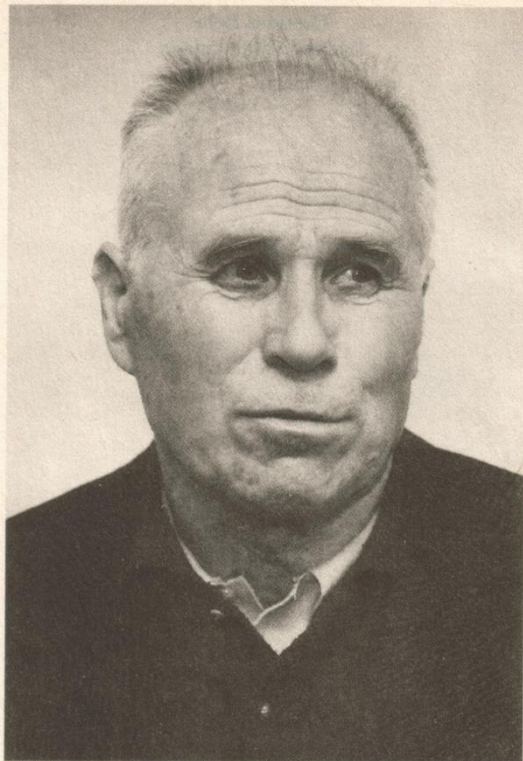
# IRODALMI ÖRÖKSÉG:



*Domonkos István  
plus airo*

**DOMONKOS ISTVÁN (1862-1923)**  
írói munkássága

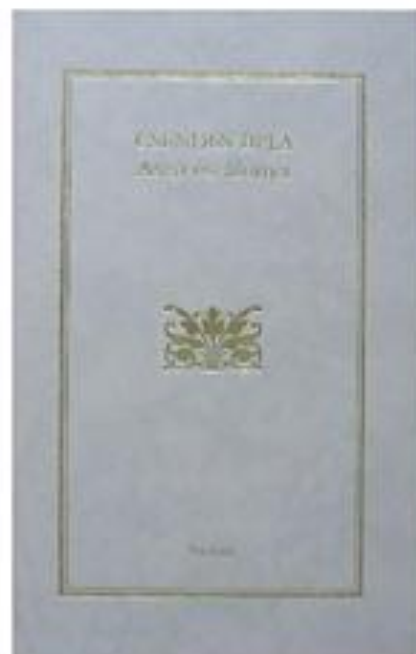
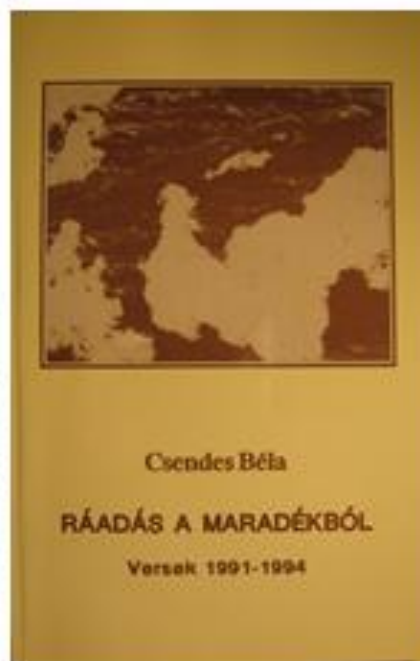
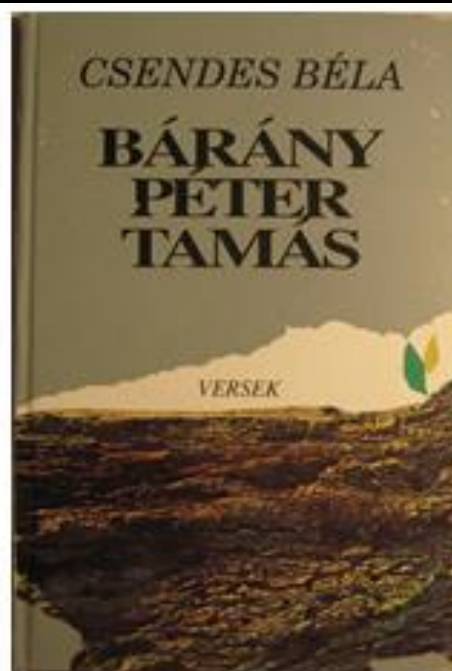




*Béla Csendes*

## IRODALMI ÖRÖKSÉG:

**Dr. CSENDES BÉLA  
(1921-1996)  
költői munkássága**





**SZILI JÁNOS PÜSPÖK,**  
Ő VOLT A KÉPEK  
MEGRENDELŐJE 1785-BEN



**SZENT NORBERT**  
AZ OLDALFRESKÓK  
FŐSZEREPLŐJE



**DORFMEISTER ISTVÁN**  
A FESTŐMŰVÉSZ

## KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG

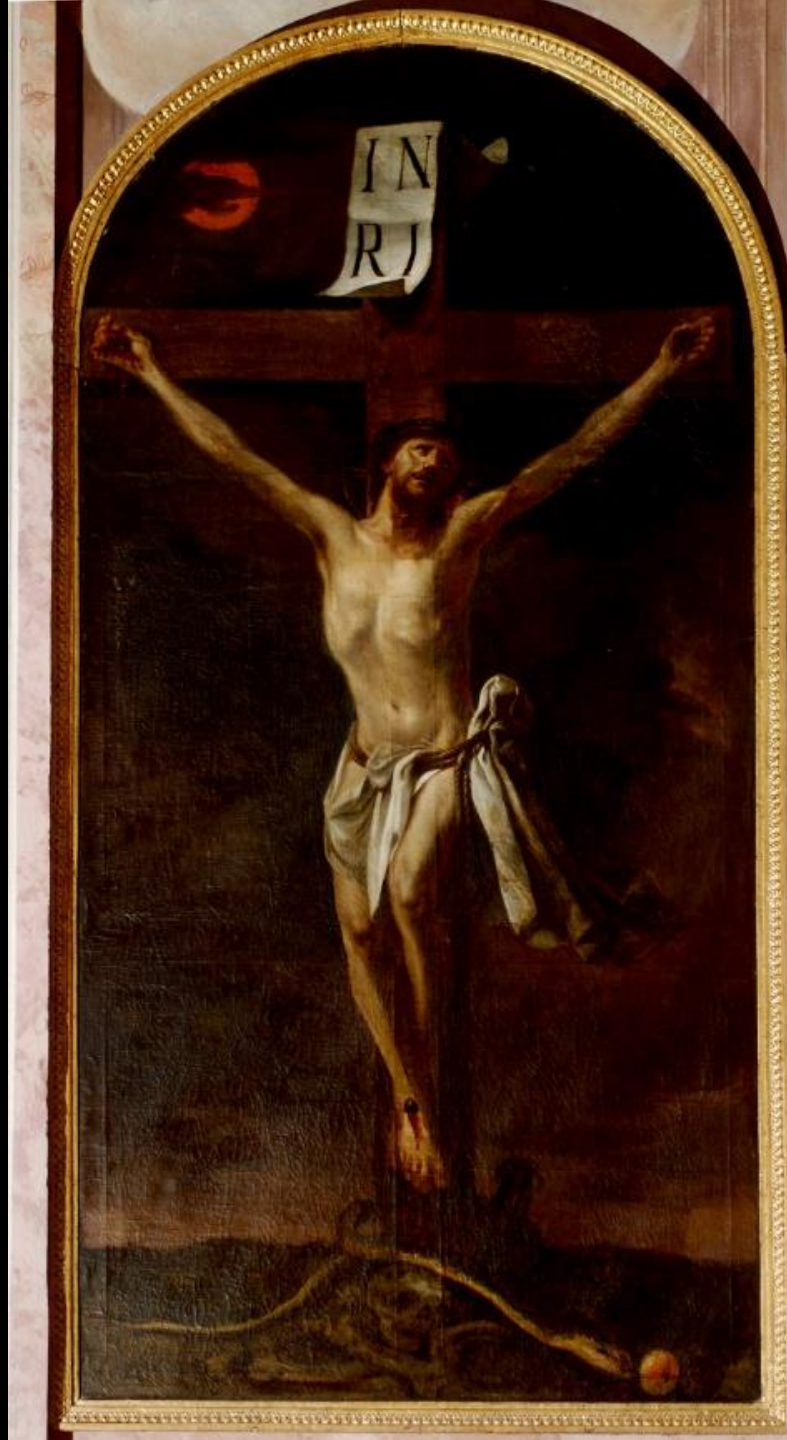
### MŰVÉSZETI ÉRTÉKEK:

Dorfmeister István alkotásai

Oltárképek:

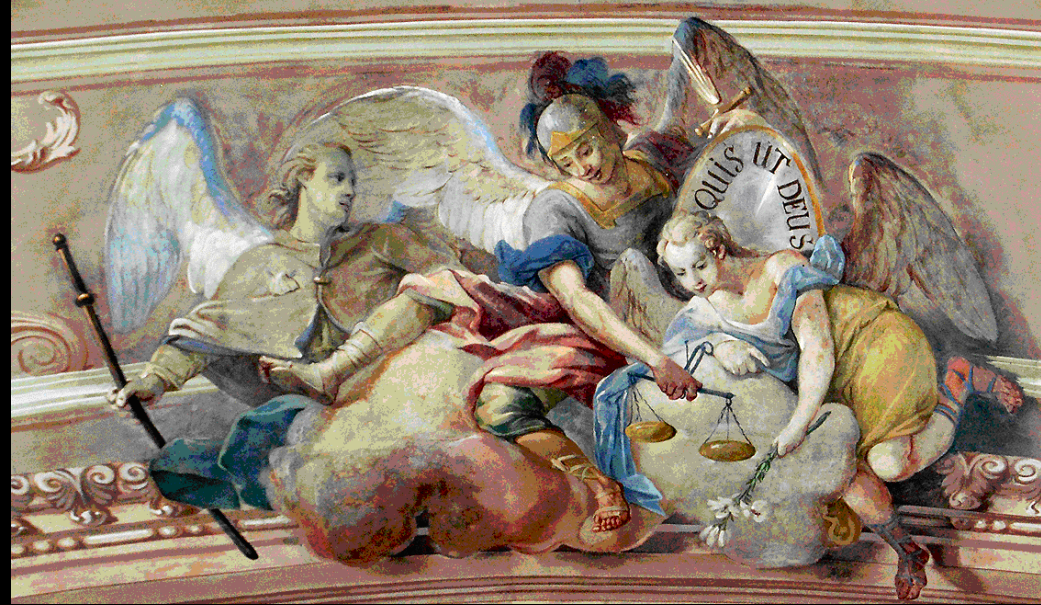
←  
Mindenszentek  
olajfestmény  
(1786)

→  
Golgota  
olajfestmény  
(1786)





A KÉPEKEN ÁBRÁZOLT SZEMÉLYEK



**MŰVÉSZETI ÉRTÉKEK:**  
**Dorfmeister István freskói (1786)**



## Szent Norbert látomása



## Szent Norbert diadala



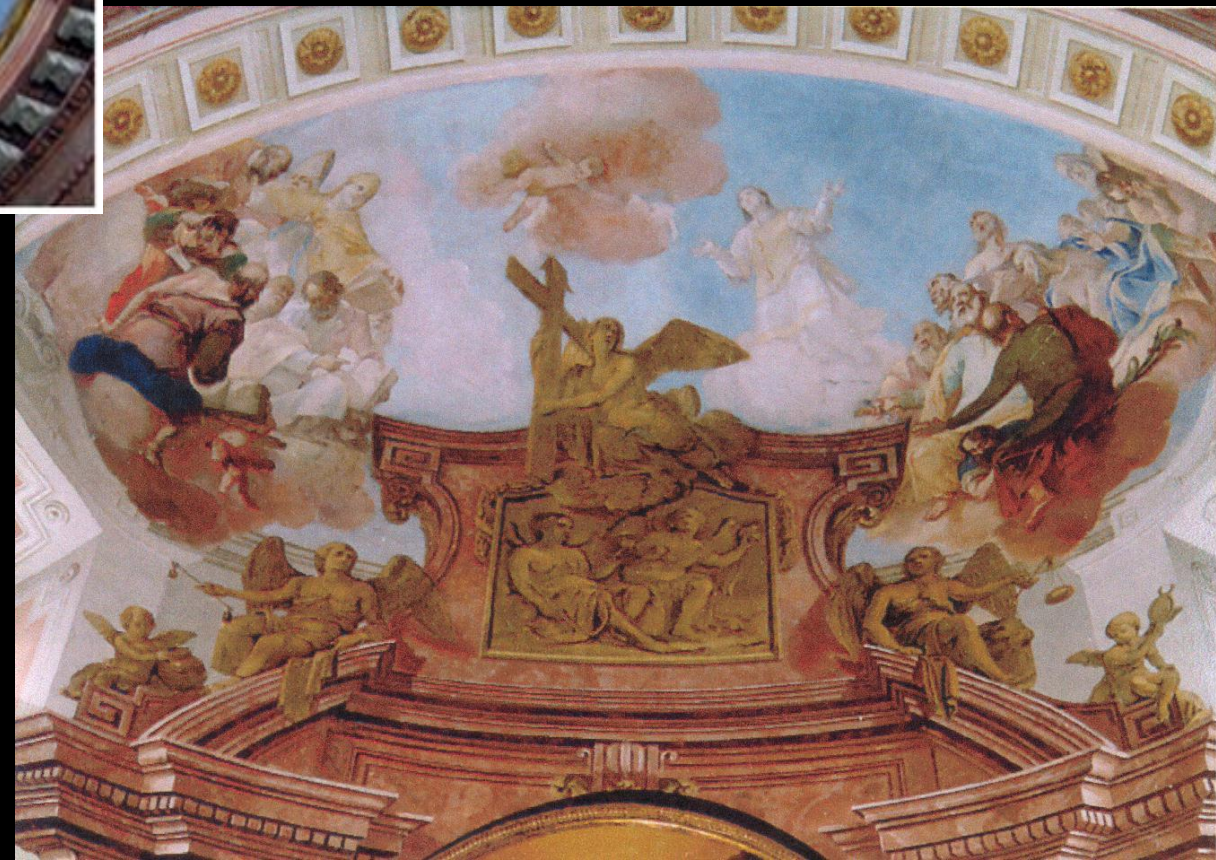
## A KÉPEKEN ÁBRÁZOLT SZEMÉLYEK



**MŰVÉSZETI ÉRTÉKEK:**

**Mennyezeti  
és  
homlokzati freskó**

**Dorfmeister István alkotásai (1786)**



A KÉPEN ÁBRÁZOLT SZEMÉLYEK



SZENT  
LÉLEK

ATYA

FIU

KERESZTELŐ  
SZ. JÁNOS

BOLDOGSÁGOS  
SZÜZ



SZ. ISTVÁN

EGYHÁZTANÍTÓK

APOSTOLOK

A KÉPEN ÁBRÁZOLT  
SZEMÉLYEK

**MŰVÉSZETI ÉRTÉKEK:** Hefele Menyhért tervezte az oltárt és a szószéket is.





IRGALMAS SZAMARITÁNUS



GYERMEKEKET  
TANÍTÓ JÉZUS



A TÉKOZLÓ FIÚ HAZATÉR



**MŰVÉSZETI ÉRTÉKEK: Mária Terézia ajándékai a templom felszentelésére (1777)**

**Barokk  
kehely  
1750-ből**



**A Szent  
Kereszt  
darabkáinak  
ereklye-  
tartója**

## MŰVÉSZETI ÉRTÉKEK:



**Bukits Ernő:  
Az égre bízott ország  
( 2010)**

**Mária bemutatása  
(ismeretlen festő műve)  
(1787)**



# MŰVÉSZETI ÉRTÉKEK

## Samodai József stációképei (1980)

1.



2.



3.



4.



5.



6.



7.



8.



9.



10.



11.



12.



13.



14.



A NYÚLI  
TEMPLOM  
STÁCIÓ-  
KÉPEI

A KÉPEKET SAMODAI JÓZSEF KÉSZÍTETTE A NYÚLI TEMPLOM SZÁMÁRA

# MŰVÉSZETI ÉRTÉKEK



**SZŰZANYASZOBOR  
A TEMPLOM MELETTI  
SZENT ISTVÁN TÉREN**



**JÉZUS SZÍVE**



**LOURDESI**



**ÉS FATIMAI SZENT SZŰZ**

## **A NYŰLI TEMPLOM SZOBRAI**



**SZENT JOZSEF**



**SZENT ANTAL**



**KIS SZENT TEREZ**



**K. SZENT JANOS**

# MŰVÉSZETI ÉRTÉKEK:

# ÚTMENTI KERESZTEK



TEMPLOM ELŐTTI K.



NAGYNYÚLI MÁRVÁNYK.



NAGYNYÚLI K.



VÖRÖS KERESZT



GERHAI KERESZT



KALMÁR-KERESZT



SALAMON-KERESZT



GYILKOS KERESZT



KÁPOLNA MELLETTI K.



HIDEGLELŐS K.



ÁCS-KERESZT



KISNYÚLI KERESZT



RAJOS-KERESZT



TEMETŐI KERESZT



MAKRA-KERESZT

# A GAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS ÖRÖKSÉG

## SZŐLÉSZET-BORÁSZAT



# SZŐLÉSZET-BORÁSZAT

1 8 3 2<sup>le</sup>  
Pinosította az ügyes kéz  
Ezen helyre, alkotott

Majd egy s fél század év alatt  
Szolgáltak én csak EGYNEK  
Akkor pusztá most idomosbb  
Szolgája JZENNESYNEK

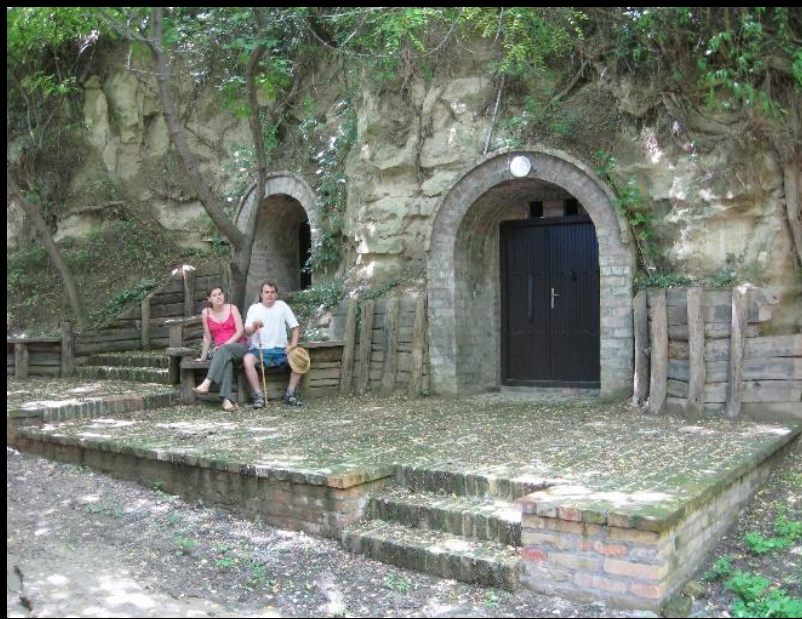
1 6 9 9<sup>le</sup>  
Kina gyolva a vadonból  
& szőlőbe hozatott



326 ÉVES NYÚLI FAPRÉS (A SZENTENDREI SKANZENBEN ÁLLÍTOTTÁK KI)

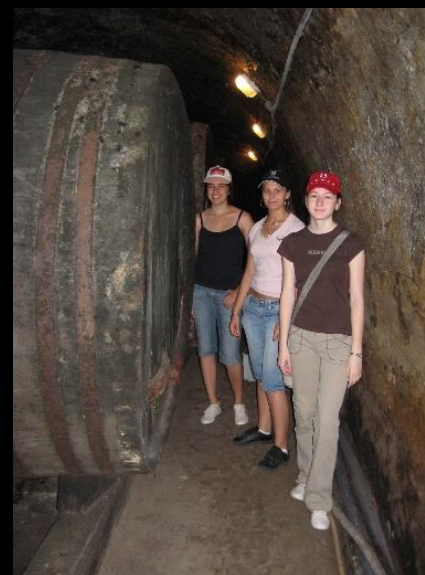
# SZŐLÉSZET ÉS BORÁSZAT:

# RÉGI PINCÉK



# SZŐLÉSZET ÉS BORÁSZAT:

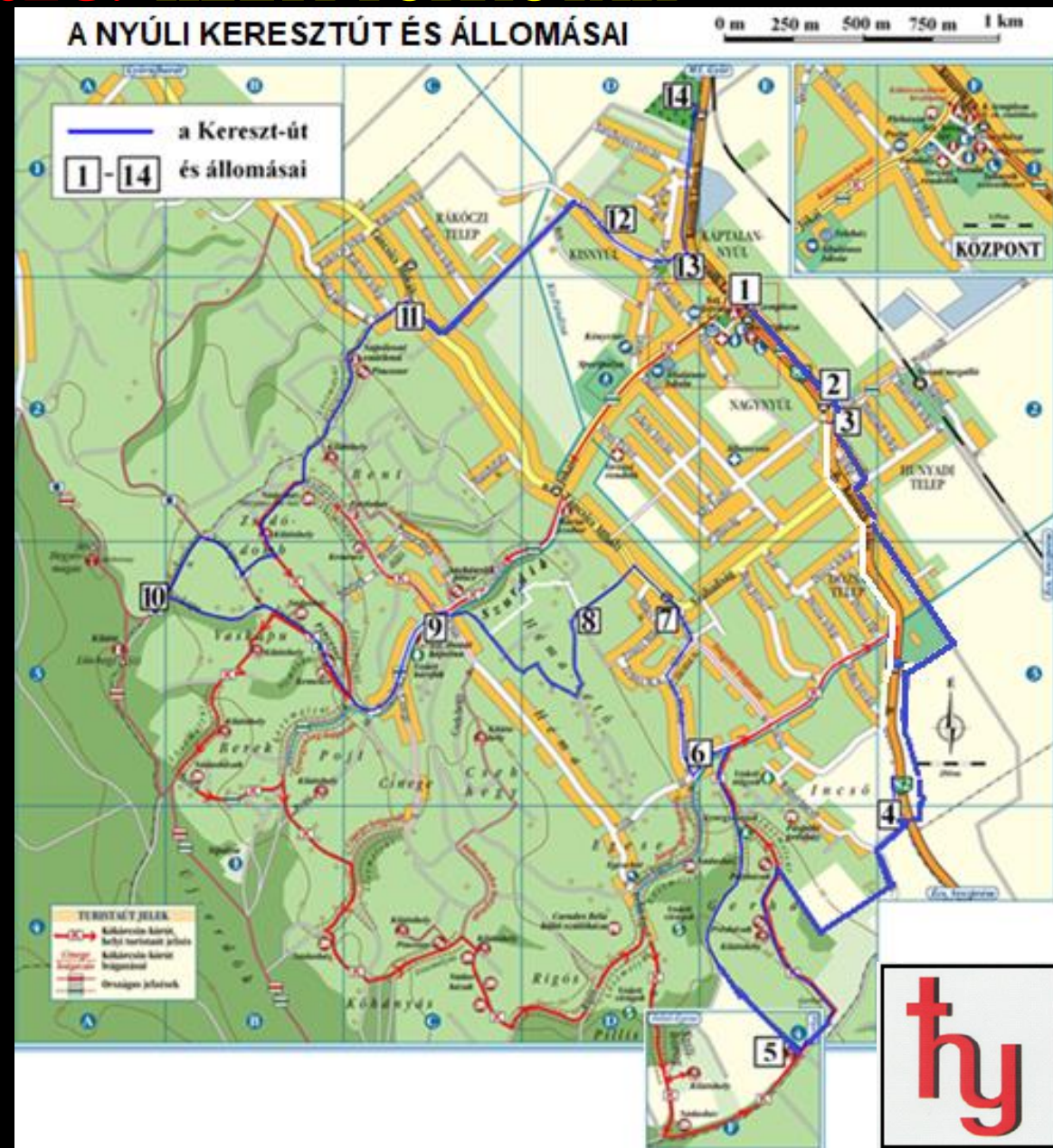
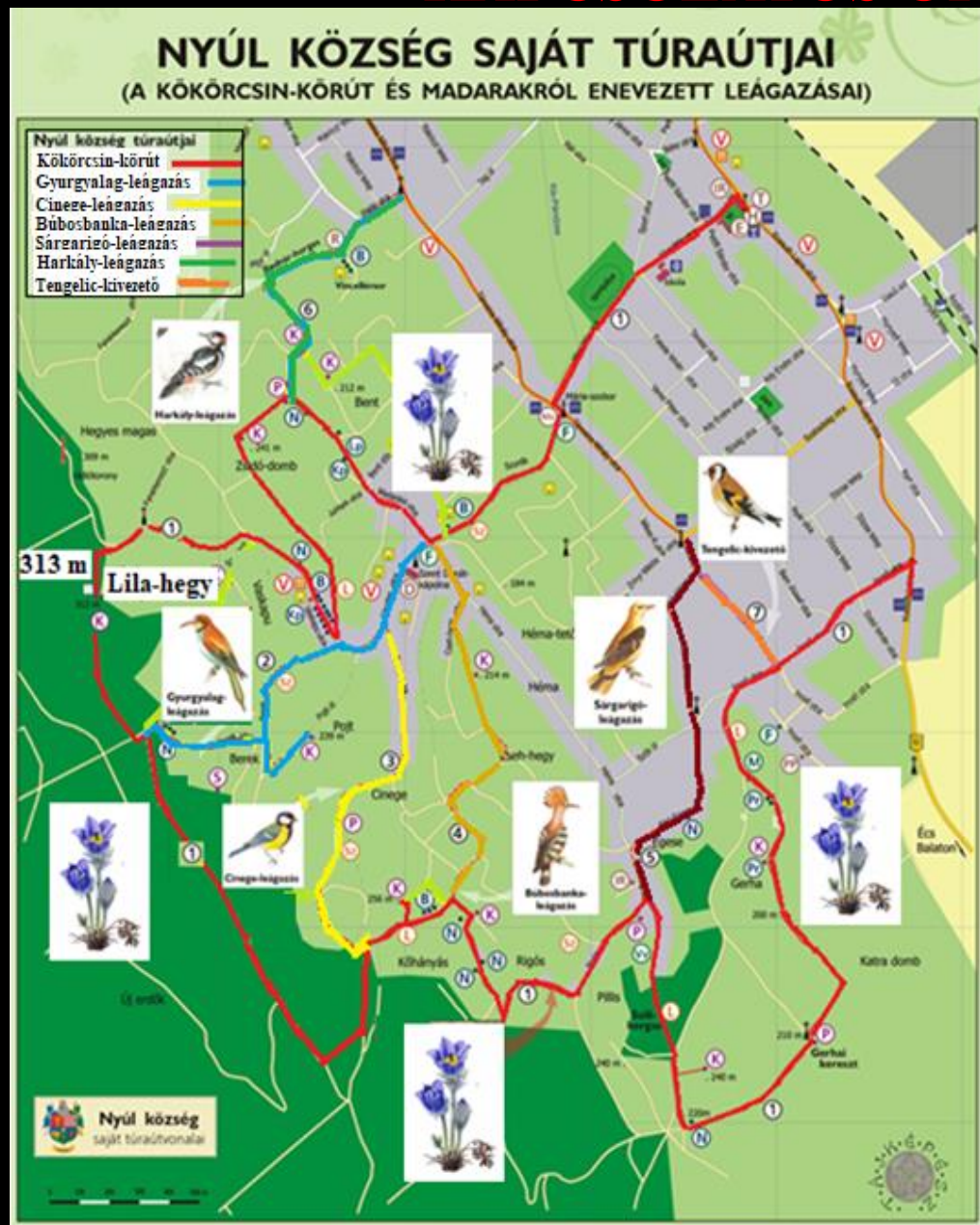
## PINCÉK, PINCESOROK



# A GAZÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS ÖRÖKSÉG A NÉPÉLET EMLÉKEI (Salamon József magángyűjteménye)



# A SZABADIDŐ ELTÜLTÉSÉVEL ÉS EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSSEL KAPCSOLATOS ÖRÖKSÉG: HELYI TÚRAUTAK

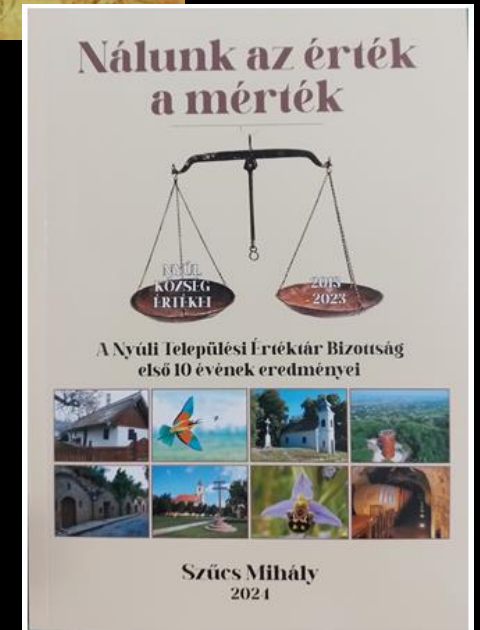
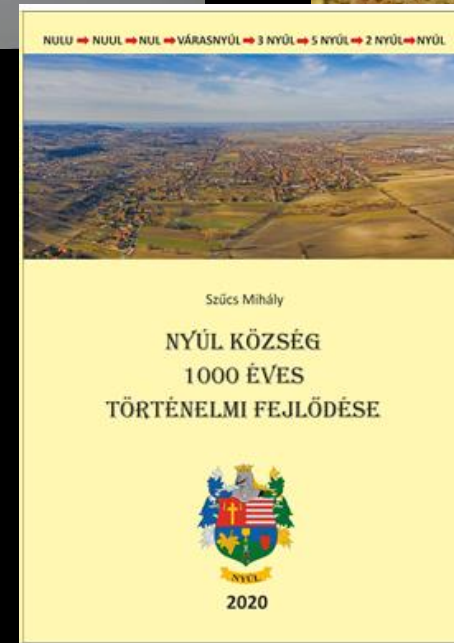
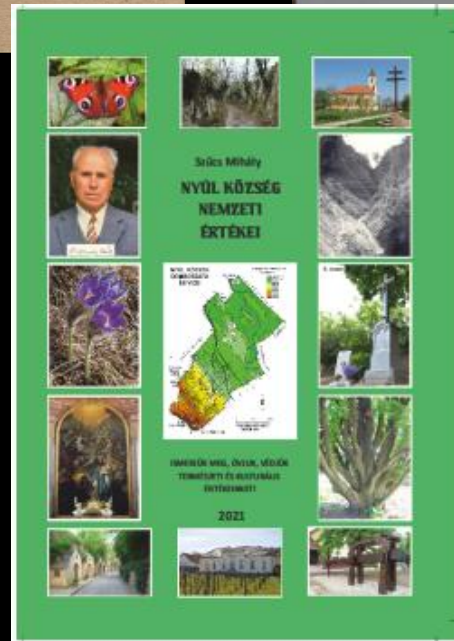
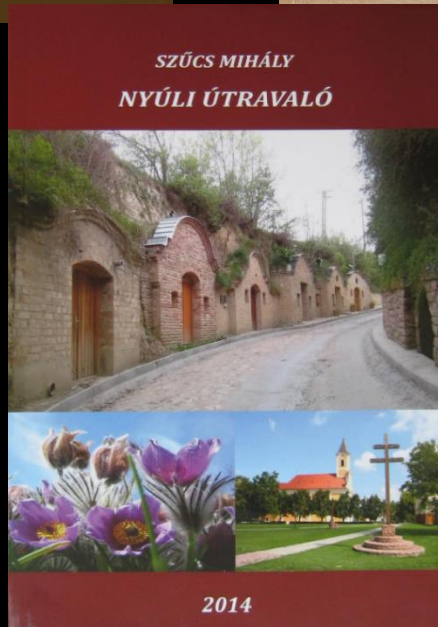
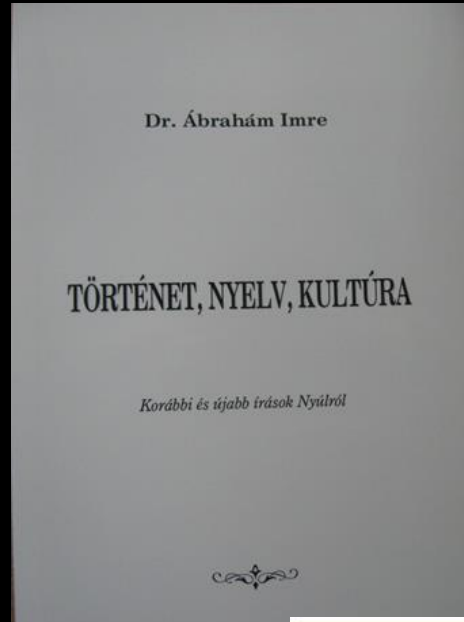
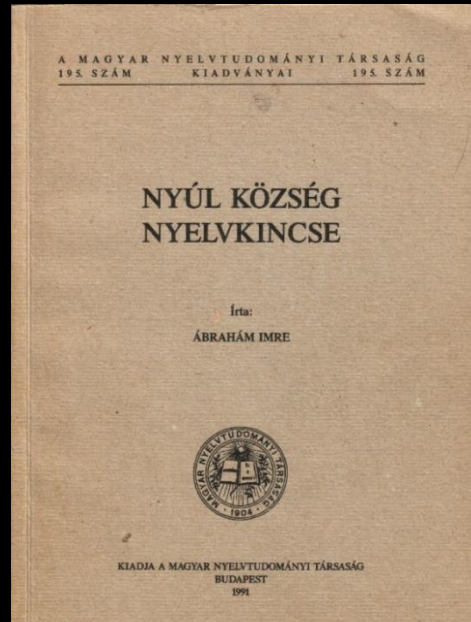
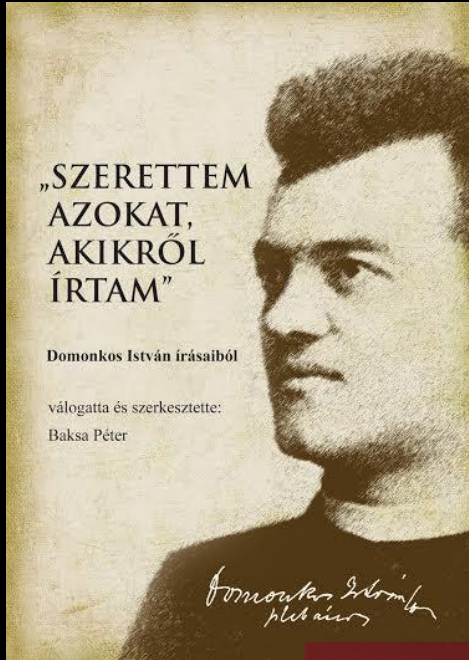


# AZ IDEGENFORGALOM, A BORÁSZAT ÉS AZ ÉRTÉKVÉDELEM ÖSSZEKAPCSOLÓDÁSA NYÚLON



# HÍRÜNK A VILÁGBAN

# NYÚLIAK NYÚLRÓL SZÓLÓ KÖNYVEI



KÖSZÖNI MEGTISZTELŐ  
FIGYELMÜKET  
AZ ÖSSZEÁLLÍTÁS KÉSZÍTŐJE:



*Szűcs Miklós*

NYÚL, 2025